JUNY - JULIOL - AGOST 2019 | NÚMERO 4

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ MENSUAL IMPRESA GRATUÏTA | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT

‹ GRATUÏT ›

Francesc Torralba: "Ens cal fer sovint una auditoria existencial"

"L'accés al lleure no hauria de ser un luxe"

NOU ARQUEBISBE

Planellas entra a Tarragona com a "bisbe amb el poble"

SANT JOAN DE LA SALLE

300 anys encomanant vida

IGNASI GARCIA CLAVEL

"Sempre he procurat no deslligar la fe del compromís"

SUMARI

4 ACCIÓ SOCIAL

"L'accés al lleure no hauria de ser un luxe" | PÀG. 4

7 NOU ARQUEBISBE

Planellas entra a Tarragona com a "bisbe amb el poble" | PÀG. 7

13 PAPA FRANCESC

Noves normes per a tota l'Església contra els qui abusen o encobreixen | PÀG. 13

El parenostre, segons el papa Francesc | PÀG. 24

38 ECUMENISME

"Els veïns han rebut molt bé la parròquia ortodoxa" | PÀG. 38

22 ESPIRITUALITAT

Les primeres comunitats cristianes, per Jesús Renau | PÀG. 22

Francesc Torralba: "Ens cal fer sovint una auditoria existencial" | PÀG. 27

Inspiració 2022: la Manresa que vol ser, abans de fer | PÀG. 34

SUMARI

39 LAÏCAT

Jesús Ballaz formula 100 preguntes freqüents sobre el cristianisme | PÀG. 39

Ignasi Garcia Clavel: "Sempre he procurat no deslligar la fe del compromís" | PÀG. 42

47 VIDA RELIGIOSA

Sant Joan de La Salle, 300 anys encomanant vida | PÀG. 47

"Les cases dels claretians a Colòmbia reactiven el procés de pau | PÀG. 49

54 ART, CULTURA I PATRIMONI

Bisbe de Lleida: "No demanaré mai l'ajuda dels bisbes catalans en el litigi de l'art" | PÀG. 54

Sempre ens quedarà Bordeus, per Eloi Aran | PÀG. 57

"L'accés al lleure no hauria de ser un luxe"

La Fundació Pere Tarrés ha presentat una recerca sobre com les activitats de lleure milloren les competències educatives i professionals dels participants. Són molts els infants i joves que participen en centres socioeducatius a casa nostra, i molts ho fan gràcies al suport de subvencions i beques. Hem parlat amb una de les autores de l'informe de recerca, **Pilar Muro**, per saber quines millores obtenen els infants a través del lleure. L'estudi constata que malgrat la recuperació d'alguns indicadors, la precarietat, temporalitat i parcialitat de les condicions laborals han fet que a Catalunya una de cada quatre persones estigui en risc de pobresa, el que suposa un total 1,15 milions d'habitants. En el cas de les famílies amb menors a càrrec, el risc de pobresa i exclusió social és cinc punts superior al de les famílies sense fills, un 25% enfront al 20%, segons un informe de Càritas.

La pobresa infantil té una incidència negativa sobre les condicions educatives dels nens que la pateixen, repercutint en negatiu al seu rendiment acadèmic. És l'anomenat cercle pervers de la pobresa infantil, que dificulta les possibilitats de trobar feina i porta l'infant, com a adult, a reproduir l'escenari de pobresa de partida.

Una de les vies per trencar aquest cercle és la promoció d'una educació inclusiva que inclogui també les entitats i activitats de lleure i d'acció socioeducativa.

De fet, els resultats obtinguts en la recerca 'Temps de lleure educatiu i competències acadèmiques i d'ocupabilitat: resultats i bones pràctiques' mostren com el lleure millora les competències educatives i professionals dels participants, contribuint així a trencar el cercle de pobresa de molts infants i joves. El temps no lectiu dins l'horari escolar, recorden des de la Fundació Pere Tarrés, "representa més d'una tercera part de la jornada, i les vacances escolars suposen una quarta part de la vida d'un infant".

Espanya se situa com el primer estat de la Unió Europea amb més fracàs escolar, amb una taxa d'abandonament escolar de joves entre 18 i 24 anys del 17,9%. Aquesta dada està vinculada amb l'atur juvenil. També l'estat espanyol ostenta la taxa d'atur juvenil més alta d'Europa, amb un 36,3%. Així doncs, com menys formació tingui el jove, més dificultats tindrà per trobar feina en el moment central de la seva vida.

Des de l'educació en el lleure, reconeixen, "es pot donar resposta a les necessitats socioeducatives dels infants en situació de pobresa, especialment a través del treball que es fa en els centres oberts i socioeducatius".

La Fundació Pere Tarrés ha dut a terme la recerca, elaborada per la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés – URL. Les tres competències acadèmiques que mostren més percentatge de millora són la competència social i cívica, amb 48'4 punts d'increment, aprendre a aprendre, amb 36 punts d'increment, i l'esperit emprenedor, amb un augment de 22'5 punts. Així doncs, afirmen que "el pas per una entitat de lleure educatiu fomenta la capacitat d'aprenentatge, el respecte per les normes socials i l'educació cívica i social". En l'àmbit de competències professionals, les tres que obtenen una millora més significativa després del pas per entitats de temps de lleure són el treball en equip, amb una millora de 38'4 punts, la flexibilitat, amb una millora de 37'2 punts, i la presa de decisions i resolució de problemes, amb 26'4 punts de millora.

Curiosament, Pilar Muro recorda que "no tots els nens que van a aquests centres socioeducatius tenen problemes econòmics", però sí que tots tenen dificultats acadèmiques. L'estudi el que posa de relleu és que "els infants que ens trobem en aquests centres tinguin o no dificultat de recursos participen allà per dificultats acadèmiques".

L'estudi ha recollit dades de quatre comunitats autònomes, Madrid, Illes Balears, València i Catalunya. La selecció interessant d'aquest estudi, explica Muro, són les característiques dels centres. Són centres socioeducatius, centres oberts, tal com es coneixen a Catalunya; però en altres llocs són liderats per Càritas o per centres parroquials. Això sí, tots "atenen persones amb situació de vulnerabilitat on els fan una atenció integral que inclou a més a més una atenció acadèmica que és la demanda més gran a nivell familiar".

Les conclusions de millora s'han obtingut a partir de preguntes directes. "El que preguntàvem als nois i noies participants dels centres era 'quan vas entrar aquí, creus que tenies alguna mancança alhora de relacionar-te amb altres?', i et deien que no". Però quan els preguntaven si creien que havien millorat en la ma-

nera de relacionar-se amb els altres la resposta era "moltíssim!". "La percepció era de no tenir cap dificultat i en canvi quan se'ls pregunta si ara és diferent et diuen 'moltíssim!'". L'estudi constata que els infants participants no tenien percepció de dificultat; però, en canvi, sí tenien una percepció molt alta de millora i de guany.

Ara bé, si el lleure implica unes millores acadèmiques i socials, no hauria de ser assequible per a tothom? Pilar Muro reconeix que "el lleure no hauria de ser un luxe". L'estudi es fixa en centres on no hi ha cap limitació econòmica per accedir-hi, "s'accepta tothom". Però una altra cosa són les activitats extracurriculars o extraacadèmiques, que sí que s'estan convertint en un luxe, tot i que l'estudi no contempla aquesta àrea.

Tot i així, i per l'experiència de treball a la Fundació, Muro afirma que "en el tema d'animació sociocultural sí que caldria molta més subvenció perquè els infants puguin participar d'un club esportiu, per exemple, que són de pagament". Hi ha molt poca subvenció i menys recursos que amb els centres socioeducatius.

"El lleure hauria d'arribar a tothom per justícia i sobretot pels infants perquè evidentment les famílies amb menys recursos tenen menys possibilitats d'accedir-hi", explica Muro. La professora del màster Models i estratègies d'acció social i educativa en la infància i l'adolescència de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés – URL, creu que ha de ser una aposta estructural, "social i política més enllà de la Fundació Pere Tarrés". De la mateixa manera que se subvencionen menjadors, també caldria finançar el lleure. "Sembla que la necessitat del temps del lleure no estigui contemplada i la formació del nen és integral, en aquesta àrea també és important invertir recursos". La Fundació Pere Tarrés considera que l'educació en el lleure ajuda a pal·liar els efectes de les desigualtats socioeconòmiques dels infants en risc d'exclusió social. Per aquest motiu engeguen de nou la campanya solidària 'Cap infant sense colònies' per becar colònies i casals d'estiu. La Fundació

pretén enguany "becar un 11% més d'infants per arribar a 4.500 nens i nenes". A més de donatius econòmics i en espècies, la Fundació Pere Tarrés ha fet també una crida a la mobilització social per conscienciar de la importància de l'educació en el lleure. L'any passat, durant l'estiu més de 30.000 infants i joves van participar en més de 600 colònies i casals dinamitzats per uns 4.000 monitors, la major part amb una implicació voluntària.

GLÒRIA BARRETE

Planellas entra a Tarragona com a "bisbe amb el poble"

Celebració a Tarragona. **Joan Planellas** ja és nou arquebisbe metropolità i primat de Tarragona. Dissabte 8 de juny al matí va entrar a la catedral. Va jurar "defensar la dignitat de primat de les Espanyes que honora i distingeix aquesta seu" com s'exigeix a qualsevol arquebisbe que vol entrar a Tarragona. Va ser ordenat bisbe. I es va asseure per primera vegada a la càtedra de Sant Fructuós portant la mitra que va ser de l'arquebisbe **Josep Pont i Gol**.

Una entrada plena de ritual i d'història, i que dos mil fidels van rebre en diversos moments amb aplaudiments. Però que Planellas no vol que l'allunyi de la proximitat a la gent i d'una Església jove i renovada: "el bisbe amb el poble i el poble amb el bisbe és veritablement l'Església de Jesucrist". I jove com diu el seu lema episcopal: "*Spiritus iuvenem facit Ecclesiam*"; l'Esperit fa jove, rejoveneix l'Església. Així va parlar Planellas en una extensa al·locució al final de la cerimònia que demana ser llegida amb quatre ulls.

El "gran" Pont i Gol

Va ser molt significatiu que Planellas posés com a referent de la nova etapa a **Josep Pont i Gol**, a qui

va citar llargament. El "gran" i "extraordinari" arquebisbe que va aplicar el Concili Vaticà II a Tarragona i que va impulsar el treball conjunt de les diòcesis catalanes. Un Concili de renovació que és "una mentalitat" i "una línia a seguir" i que vol una "Església servidora dels pobres". Va recordar la Càtedra que porta el nom de Pont i Gol a la Facultat de Teologia de Catalunya i, entre altres cites de l'arquebisbe que va fer tàndem a Catalunya amb el cardenal **Narcís Jubany** durant la transició, que "l'Església vol anar despullant-se de les aparences de poder, de la força, de les riqueses, de la influència terrena". Emmarcat en el Vaticà II, Planellas també va apostar per les "estructures sinodals", que passen per l'escolta i la participació de capellans, religiosos i laics per tirar endavant una diòcesi. Amb uns organismes, va recordar citant el papa **Francesc**, que cal que "romanguin connectats amb la 'base' i parteixin de la gent". I també tenint "una cura especial de l'important paper que ha de tenir la dona en la vida de l'Església".

Una actitud "sine glossa"

Per si no quedava clar, l'arquebisbe va tancar la seva intervenció citant el papa Francesc quan afirma que als bisbes "Jesucrist no ens vol prínceps que miren despectivament, sinó homes i dones de poble". I per Planellas, "aquesta no és l'opinió d'un Papa ni una opció pastoral entre d'altres possibles; són indicacions de la Paraula de Déu tan clares, directes i contundents que no necessiten interpretacions que els treguin força interpel·lant". Unes paraules que "personalment voldria viure-les 'sine glossa', sense comentaris".

Amb aquesta proposta eclesial va entrar Planellas a Tarragona després d'una trajectòria d'estudi i aprofundiment acadèmic del Vaticà II com a degà de la Facultat de Teologia de Catalunya. Compaginat amb el discret servei pastoral a diverses parròquies de l'Empordà, on es va posar en mans del "poble".

El cardenal **Joan Josep Omella** va ser el celebrant principal de l'ordenació episcopal, amb el fins ara arquebisbe de Tarragona, **Jaume Pujol**, el nunci **Renzo Fratini** i el bisbe de Girona, **Francesc Pardo**. També hi van assistir en segon pla el cardenal **Ricardo Blázquez**, president de la Conferència Episcopal Espanyola, i el cardenal **Lluís Martínez Sistach**.

Entre les autoritats, la consellera de Presidència, **Meritxell Budó**, representant el Govern de la Generalitat; l'alcalde de Tarragona, **Josep-Fèlix Ballesteros**, i d'altres poblacions significatives de l'arquebisbat; i el president de la Diputació de Tarragona, **Josep Poblet**.

La unitat pastoral, una dada essencial

Que l'arribada d'un arquebisbe a Tarragona transcendeix l'Església local, va quedar de manifest amb la presència de tots els bisbes i els abats catalans. Tot l'episcopat de la Tarraconense va ocupar el presbiteri, amb 250 capellans procedents de totes les diòcesis catalanes a la nau lateral.

En aquest context de celebració interdiocesana, Planellas va recordar que "la unitat pastoral de les diòcesis amb seu a Catalunya és una dada essencial" i que serà la seva funció impulsar-la "com a primat de la Tarraconsense". Com va dir en el seu primer missatge el dia que es va fer públic el nomenament, "cal mantenir i enfortir les estructures i les praxis interdiocesanes, promogudes per la província Eclesiàstica Tarraconense i la Província Eclesiàstica de Barcelona,

que es retroben sinodalment en la Conferència Episcopal Tarraconense".

A més de Pont i Gol, va posar de referents com antecessors seus d'aquest projecte el "clarividident" cardenal **Vidal i Barraquer** i "l'audàcia pastoral de l'arquebisbe **Ramon Torrella** a l'hora de convocar el Concili Provincial Tarraconense".

També es va dirigir al seu immediat antecessor: "Voldria també exercir el meu ministeri gaudint part de l'extraordinària bondat de l'arquebisbe Jaume".

Com a mostra de la confiança amb el treball conjunt dels bisbats catalans, va ser una de les intervencions episcopals que els darrers anys ha citat més abastament el Concili Provincial Tarraconense de 1995, l'esdeveniment recent més visible d'aquesta unitat pastoral sempre pregonada: "Fer arribar l'anunci de l'Evangeli fidelment i de manera entenedora als homes i dones del nostre temps, amb una atenció especial a la Paraula de Déu i a la pràctica dels sagraments a les nostres Esglésies, la sol·licitud pels més pobres i marginats, i la comunió eclesial i la coordinació interdiocesana –eixos d'aquell magne Concili Provincial–, no deixen de ser, amb les peculiaritats que el pas del temps comporta, els grans reptes a treballar en el nostre avui eclesial".

I, finalment, una cita del document dels bisbes catalans *Al servei del nostre poble*, per remarcar que "com a pastors de l'Església, manifestem el nostre profund amor per Catalunya i ens posem al seu servei". Un text que enllaça amb la tradició d'*Arrels Cristianes de Catalunya*.

"L'Església parla totes les llengües"

No es va referir directament a cap polèmica pel seu nomenament, als qui el van voler etiquetar de bisbe independentista, ni al moment polític

del país. Però en un dels fragments en castellà va utilitzar una de les moltes cites patrístiques que han recorregut en seu discurs per donar-se a entendre. Defensant la "comunió en la vida eclesial", va citar **Sant Agustí** per recordar que "l'Església parla totes les llengües". I que, per tant, no se'n pot deixar cap fora: "es tracta de deixar espai a l'Esperit i no de sufocar-lo en els altres" per poder "captar les seves manifestacions més subtils".

Una necessitat que "precisa de silenci, de pregària i, a més, la majoria de vegades, de la capacitat de perdonar, de la virtut heroica del perdó, virtut tan necessària en aquests moments tant a nivell eclesial, com social i polític".

En la celebració també es va visualitzar la preocupació ecumènica de Planellas amb la presència de l'abat ortodox del monestir francès de Saint Nicolas de la Dalmerie. Una comunitat amb qui cal establir "un diàleg obert". Diàleg que tampoc pot excloure "a tots aquells homes i dones de bona voluntat, que anhelen un món divers i millor, sigui quina sigui la seva religió o projecte de vida». I un diàleg obert que també ha de tenir en compte "el món científic, el món de la Universitat, de la cultura i dels mitjans de comunicació".

"El qui estima, pateix"

Si no hi ha cap sorpresa, més d'una dècada per davant li queda a l'arquebisbe Planellas per posar en pràctica aquest programa. Una etapa que com va dir també haurà de viure sabent que "el qui estima, pateix". Va ser al final d'una cerimònia llarga però vistosa com saben fer a Tarragona, realçada per la singularitat del cor i orquestra de la Catedral. En acabar la celebració, van ser especialment emotives algunes de les abraçades amb companys sacerdots. Van tornar a veure amb Planellas la mitra de Pont i Gol, una mitra de l'època que era moda que no fossin gaire altes ni vistoses. I el van veure amb un bàcul de fusta, molt auster, però que es replega amb una punta ben afinada (o afilada).

JORDI LLISTERRI

75 anys
Càritas
Barcelona
Encara que no hi creguis...
Tots tenim
un àngel
Vols ser el nostre?
www.caritas.barcelona
93 112 70 10
ES12 2100 0965 5102 0001 0269

FAJMACOR, 25 anys plens de vida

El moviment Mà Oberta s'ha escrit durant més de 30 anys, des que els germans maristes promovien iniciatives solidàries a Alcalá de Henares i, més tard, a les escoles a les quals se'ls destinava. S'hi aplegaven joves que volien aprofundir en la solidaritat i el compromís social des del creixement en la fe i l'associacionisme juvenil, especialment al País Basc, a Navarra, Aragó i Catalunya. Amb el temps, constitueixen associacions juvenils i l'any 1994, creen la Federació d'Associacions Mà Oberta-Cor Obert de Catalunya, FAJMACOR, per al jovent marista. 25 anys després s'han trobat a Llinars sota el lema 'Motxilles plenes de vida'. | MARISTES

Lleida elaborarà el nou pla pastoral amb aportacions dels fidels

La Casa de l'Església-Acadèmia Mariana va acollir unes 150 persones dissabte 25 de maig a l'Assemblea Diocesana del bisbat de Lleida. Han començat el procés per fer un nou pla pastoral amb les aportacions dels fidels, grups de laics, moviments apostòlics i congregacions religioses. El 19 de setembre se'ls entregarà una guia de treball i el mes de febrer es recolliran les respostes. La intenció és enllestir el nou pla el 30 de maig de 2020, data de la propera Assemblea Diocesana. | BISBAT DE LLEIDA

Sant Joan de Déu s'unificarà en província única a Espanya el juny de 2020

Granada acollirà, del 23 al 26 de juny de 2020, l'Assemblea per la Constitució de la Província Sant Joan de Déu Espanya. En aquesta assemblea es llegirà el decret de Constitució de la nova Província, es presentarà el treball realitzat per a l'organització de la nova Província i es procedirà al nomenament del govern. El mes de febrer Etayo valorava el caràcter positiu d'aquest procés, posant en relleu la serenitat amb què s'ha pres la decisió i l'amplitud de la missió hospitalària. | SANT JOAN DE DÉU / CR

Noves normes per a tota l'Església contra els qui abusen o encobreixen

"*Vos estis lux mundi*, vosaltres sou la llum del món... Nostre Senyor Jesucrist crida a cada creient a ser un brillant exemple de virtut, integritat i santedat". De l'Evangeli de Mateu, són el títol i les primeres paraules del nou *Motu proprio* del **papa Francesc** dedicat a la lluita contra els abusos sexuals comesos per clergues i religiosos, així com les accions o omissions de bisbes i superiors religiosos "amb la intenció d'interferir o evadir" les investigacions dels abusos.

El papa recorda que "els crims d'abús sexual ofenen Nostre Senyor, causen danys físics, psicològics i espirituals a les víctimes i fan mal a la comunitat dels fidels", i esmenta la responsabilitat especial que tenen els successors dels apòstols en la prevenció d'aquests crims.
El document és un fruit més de la trobada sobre la protecció dels menors celebrada al Vaticà el febrer de 2019. En el text s'estableixen noves normes de procediment per a combatre els abusos sexuals i assegurar que els bisbes i els superiors religiosos passin comptes del seu treball. És una normativa universal, que s'aplica a tota l'Església Catòlica.

Un "taulell" per a les queixes en cada diòcesi

Entre les novetats previstes es troba l'obligació per a totes les diòcesis del món de comptar, per a juny de 2020, amb "un o més sistemes estables i fàcilment accessibles al públic per presentar informes" sobre els abusos sexuals comesos per clergues i religiosos, l'ús de pornografia infantil i l'encobriment dels mateixos

abusos. El que es vol és que les persones que han patit abusos puguin recórrer a l'Església local amb la seguretat que seran ben rebudes, que estaran protegides de les represàlies i que els seus informes seran tractats amb la màxima seriositat.

Obligació d'informar

Una altra novetat es refereix a l'obligació de tots els clergues, religiosos i religioses, "d'informar amb promptitud" a l'autoritat eclesiàstica de totes les denúncies d'abusos de les quals tinguin coneixement, així com de les omissions i encobriment en la gestió dels casos d'abusos. Si fins ara aquesta obligació es referia, en cert sentit, només a la consciència individual, a partir d'ara es converteix en un precepte legal universalment establert.

No només l'abús infantil

El document abasta no només l'assetjament i la violència contra els nens i els adults vulnerables, sinó també la violència sexual i l'assetjament resultant de l'abús d'autoritat. Aquesta obligació també inclou qualsevol cas de violència contra les religioses per part de clergues, així com el cas d'assetjament a seminaristes o novicis majors d'edat.

Els "encobriments"

Un dels elements més importants és la identificació, com a categoria específica, de l'anomenada conducta d'encobriment, consistent en "accions o omissions destinades a interferir o evadir investigacions civils o investigacions canòniques, administratives o penals, contra un clergue o religiós en relació amb els delictes" d'abús sexual. Es tracta d'aquells que, investits de posicions de particular responsabilitat en l'Església, en lloc de perseguir els abusos comesos per uns altres, els han ocultat, protegint el presumpte infractor en lloc de protegir les víctimes.

Protecció a les persones vulnerables

'Vos estis lux mundi' subratlla la importància de protegir els menors (persones menors de 18 anys) i les persones vulnerables. De fet, la noció de "persona vulnerable" és més àmplia, ja que no es limita a les persones que no tenen "ús habitual" de la raó, sinó que s'amplia per incloure els casos ocasionals i transitoris d'incapacitat per a comprendre i voler, així com les discapacitats físiques. Referent a això, el nou *Motu proprio* fa ressò de la recent Llei del Vaticà (CCXCVII del 26 de març de al 2019).

Respecte de les lleis dels estats

L'obligació d'informar a l'ordinari del lloc o al superior religiós no interfereix ni modifica cap altra obligació d'informar que pugui existir en les lleis dels respectius països: les normes, en efecte, "s'apliquen sense perjudici dels drets i obligacions establerts en qualsevol lloc per les lleis de l'estat, en particular les relatives a les obligacions d'informació a les autoritats civils competents".

Protecció dels denunciants i de les víctimes

També són importants els paràgrafs dedicats a la protecció dels que es presenten per informar. Aquells que denuncien abusos, segons les disposicions del *Motu proprio*, no poden ser objecte de "prejudicis, represàlies o discriminació" a causa del que han informat.

Cal atendre el problema de les víctimes que en el passat han estat reduïdes al silenci: aquestes normes universals estableixen que "no se'ls pot" imposar "cap obligació de silenci pel que fa al contingut" de l'informe. Òbviament, el secret confessional segueix sent absolut i inviolable i, per tant, no es veu afectat de cap manera per aquesta normativa. 'Vos estis lux mundi' també afirma que les víctimes i les seves famílies han de ser tractades amb dignitat i respecte i han de rebre assistència espiritual, mèdica i psicològica adequada.

Investigacions a càrrec dels bisbes

El *Motu proprio* regula les investigacions dels bisbes, cardenals, superiors religiosos i de tots aquells que tenen, en diversos càrrecs, si més no temporalment, la direcció d'una diòcesi o d'una altra Església particular. Aquesta disciplina s'ha d'observar no només si aquestes persones són investigades per abusos sexuals comesos directament, sinó també quan es denunciï que han "encobert" o que no han volgut perseguir els abusos dels que han tingut coneixement, i que era el seu deure contrarestar.

El paper del metropolità

La novetat pel que fa a la participació de l'arquebisbe metropolità en la investigació prèvia és significativa, ja que rep un mandat de la Santa Seu per investigar si la persona denunciada és un bisbe. El seu paper, tradicional a l'Església, es veu reforçat i testifica el desig d'aprofitar els recursos locals també per a les qüestions relatives a la investigació dels bisbes. El responsable de la investigació després de trenta dies envia a la Santa Seu "una relació informativa sobre l'estat de les investigacions", que "s'ha de concloure en el termini de noranta dies" (són possibles les pròrrogues per "raons justes"). D'aquesta manera s'estableixen determinats terminis i, per primera vegada, s'exigeix als dicasteris interessats que actuïn amb promptitud.

Implicació dels laics

Citant l'article del Codi Canònic que subratlla la preciosa contribució dels laics, les normes del *Motu proprio* preveuen que el metropolità, en la realització de les investigacions, pot recórrer a l'ajuda de "persones qualificades", segons "la necessitat del cas i , en particular, tenint en compte la cooperació que poden oferir els laics". El papa ha afirmat repetidament que les especialitzacions i capacitats professionals dels laics representen un recurs important per a l'Església. Les normes preveuen ara que les conferències episcopals i les diòcesis puguin preparar llistes de persones qualificades disposades a col·laborar, però la responsabilitat última de les investigacions recau en el Metropolità.

Presumpció d'innocència

Es reafirma el principi de la presumpció d'innocència de la persona acusada i serà informada de l'existència de la investigació quan així ho sol·liciti el Dicasteri competent. L'acusació només s'ha de notificar si s'obre un procediment formal i, si es considera apropiat per a garantir la integritat de la recerca o de les proves, pot ometre's en la fase preliminar.

Conclusió de la recerca

El *Motu proprio* no fa canvis en les penes per delictes, però estableix el procediment per re-

portar i dur a terme la investigació prèvia. Al final de la investigació, el Metropolità (o, en alguns casos, el bisbe de la diòcesi sufragània amb més antiguitat de nomenament) remet els resultats al Dicasteri competent del Vaticà i, per tant, cessa la seva tasca. El Dicasteri competent procedeix llavors "d'acord amb la llei segons el que preveu el cas concret", actuant així sobre la base de les normes canòniques ja existents. Sobre la base dels resultats de la investigació prèvia, la Santa Seu pot imposar immediatament mesures preventives i restrictives a la persona investigada.

Amb aquest nou instrument jurídic volgut per Francesc, l'Església Catòlica fa un pas nou i incisiu en la prevenció i lluita contra els abusos que posa l'èmfasi en accions concretes. Com escriu el papa al principi del document: "Perquè aquests casos, en totes les seves formes, no es produeixin més, és necessària una conversió contínua i profunda dels cors, testificada per accions concretes i eficaces que involucrin a tots en l'Església".

ANDREA TORNIELLI | VATICAN NEWS

Aprovada la llicència d'obres de la Sagrada Família

L'Ajuntament de Barcelona va aprovar el 7 de juny la llicència d'obres que permetrà a la Junta Constructora de la Sagrada Família seguir construint el projecte d'**Antoni Gaudí**. La Basílica explica que "la regularització de la llicència d'obres és el resultat d'un treball conjunt entre l'Ajuntament de Barcelona i la Sagrada Família, que han col·laborat estretament en els darrers dos anys". El passat octubre les dues institucions signaven un acord per regularitzar la llicència d'obres i contribuir econòmicament a la urbanització, la mobilitat i el manteniment de l'entorn. | REDACCIÓ CR

Barcelona vol més fraternitat

Mai no fa mal –i menys en un bisbat com el de Barcelona– accentuar la fraternitat diocesana. Diumenge 2 de juny la Basílica de la Sagrada Família va acollir una trobada diocesana de seguiment del Pla Pastoral Diocesà per remarcar el treball en un dels seus eixos principals: la fraternitat. "Sortim!" és el lema del Pla Pastoral que es va presentar fa un any. "Perquè la crítica, perquè la rivalitat? Això fora. Trenquem els murs, trenquem allò que ens separa; el Senyor ens vol units com a germans". És un dels missatges del cardenal **Joan Josep Omella** en la trobada | JORDI LLISTERRI

El servei i el diàleg del pare Duch reconegut a la Generalitat

No és el primer homenatge i molts reconeixements ja se li van fer en vida. Però era l'homenatge que faltava al monjo de Montserrat **Lluís Duch**. El president de la Generalitat, **Quim Torra**, va presidir acompanyat de l'abat de Montserrat, **Josep M. Soler**, l'homenatge institucional que es va celebrar dijous 6 de juny al vespre al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Mort el passat novembre, s'ha reconegut el seu servei intel·lectual com un dels pensadors més singulars, destacats i prolífics del pensament contemporani a Catalunya. | JORDI LLISTERRI

“Els veïns han rebut molt bé la parròquia ortodoxa”

Aurel Bunda va viure la revolució de Romania de prop. Quan va començar tot, el 1989, a Timisoara, Aurel estava realitzant el servei militar obligatori. Al soldat ras li va tocar custodiar edificis públics, i va formar part d’un grup, en el qual també hi havia altres teòlegs, als quals se’ls va ordenar sortir a dialogar amb els manifestants. Els disturbis van enderrocar el govern comunista i autoritari de **Nicolae Ceauşescu**, que va ser executat al costat de la seva dona després d’un judici realitzat per un tribunal militar.

Anys després, Aurel Bunda, es va traslladar a viure a Barcelona amb la seva dona i el seu primer fill (en van néixer dos més a la ciutat comtal). Ara és el rector de la Parròquia Ortodoxa de Sant Jordi, un centre de culte que recentment s’ha obert al barri de Navas de Barcelona, un edifici de nova planta projectat pels arquitectes

Lluís Giménez i **Elena Nedelcu**. Entrevistem a Aurel Bunda per conèixer la comunitat ortodoxa romanesa a Barcelona, i a Lluís Giménez per conèixer l’esquelet d’aquesta parròquia.

Aurel, quan vas arribar aquí i amb quina missió?

A.B: Vaig arribar a Barcelona la tardor de l’any 2000, en concret el 8 de setembre. L’església ortodoxa va decidir enviar-me aquí perquè es necessitaven pares ortodoxos a causa de l’afluència de persones d’origen romanès que havien vingut a buscar feina. Molts de nosaltres vàrem migrar a diferents països d’Europa durant el primer decenni democràtic de Romania. Vaig ser enviat amb la missió de desenvolupar el meu treball pastoral missioner a Barcelona, i també la de fundar la parròquia de San Jorge.

Abans que construíssiu aquesta parròquia on us reuníeu?

A.B: A l'església de Sant Ferran. L'arquebisbat ens va cedir una petita capella. En la mateixa parròquia també ens deixaven utilitzar altres sales per poder celebrar la litúrgia i el culte. Així i tot, necessitàvem un espai propi més gran, cada vegada érem més, i aquella capella se'ns va quedar petita. Els primers anys vam intentar trobar un espai més assequible pel desenvolupament de la missió, però va ser impossible. El 2003-04, 2005-06 es va cristal·litzar l'opinió dels fidels, feia falta un espai propi, estàvem massa comprimits i era urgent trobar un altre lloc. Per fi, el 2007, vam trobar el nostre espai al barri de Navas. Un espai pel primer temple ortodox a Barcelona, al carrer Capella 25, un carrer poc concorregut però molt ben connectat, som a prop de la parada de metro Camp de l'Arpa.

També serà a l'església de Sant Ferran, on us vau conèixer tu i el Lluís?

LL.G: Sí, amb la meva dona havíem assistit a litúrgies a la parròquia Sant Ferran, i va ser el 2007, quan vam voler batejar al nostre primer fill, que vam parlar més amb l'Aurel. En contactar amb el pare Bunda, ens va explicar que buscava arquitectes per la nova església, i nosaltres, de casualitat, érem allà i som arquitectes. L'endemà mateix, vam començar amb el projecte.

Com han rebut els veïns la construcció d'aquesta parròquia?

A.B: Molt bé des del principi. Vam passar per parlar amb els veïns, porta per porta. Els veïns ens han donat el vistiplau per construir la nostra església aquí. Aquest solar estava en molt mal estat, era una font d'infecció constant, així que en aquest sentit era fàcil millorar l'estat de la zona i ser benvinguts. Els veïns han conegut de prop el projecte i la idea. A més, fem exposicions, activitats culturals, presentacions de llibres, participem a la Nit de les Religions d'AUDIR... així ens acostem als veïns. Molts veïns venen per veure el temple, i alguns fins i tot participen en el nostre culte.

LL.G. L'església és un edifici petit, carregat de simbolisme per als creients romanesos... però també s'està transformant en un humil monument per al veïnat, els qui l'admiren i gaudeixen, ja que està obert durant tot el dia a tots els ciutadans. És un exemple de regeneració de l'interior d'una cruïlla de cases amb un nou equipament pel barri que aspira a ser el centre cultural difusor de la llengua, tradicions i cultura romanesa de Barcelona.

Quina capacitat té l'equipament de l'església?

LL.G: Es tracta d'una església cristiana de culte ortodox, religió majoritària en molts països de l'Est europeu. En aquest cas, el temple pertany a l'Església Ortodoxa Romanesa, que és autocèfala amb Patriarcat propi a Bucarest. L'arquitectura actual de les esglésies ortodoxes romaneses és el resultat d'una llarga tradició que parteix dels antics models bizantins. Cada component arquitectònic dona resposta a les necessitats del culte i ha creat un estil propi que s'ha preservat durant segles i que els fidels identifiquen amb la seva religió. D'aquesta manera, la majoria dels temples construïts els últims anys a Romania, i fora d'ella, s'inscriuen igualment dins de la mateixa línia. L'església de Sant Jordi es pot dividir en tres parts: el temple pròpiament dit com a edifici aïllat on celebrar

el culte, útil per unes 300 persones; l'edifici annex que fa de mitgera i inclou dependències de la parròquia, i el soterrani, també hàbil per unes 300 persones i que conté la sala d'actes, una biblioteca, i altres serveis, a més de connectar els dos edificis sota terra.

Com s'han finançat les obres?

A.B i LL.G.: Les obres són finançades únicament per aportacions dels creients de la parròquia i ajudes puntals del govern romanès. Encara que les obres van començar el 2011, van al ritme de les donacions que rep. Esperem acabar les obres en els pròxims mesos.

Obrir nous centres de culte no és fàcil a Barcelona, com vau aconseguir que us donessin el permís?

LL.G: Vam realitzar una tasca intensa i contínua des del primer moment per explicar a l'administració les necessitats, funcionament i particularitats d'aquest centre. Abans de res, cal dir que el terreny l'havia comprat l'Església Ortodoxa Romanesa en el mercat lliure. Després es va redactar un Pla Especial per adequar el solar qualificat d'equipament i que fes compliment de la llei catalana 16/2009 de centres de culte. El Pla Especial es va aprovar per unanimitat en el plenari de l'Ajuntament de Barcelona, al desembre de 2009. Més tard, es va obtenir la llicència per poder realitzar l'obra i exercir l'activitat. Van ser passos lents dins d'un procés normal de tramitació de llicència, sempre en col·laboració amb l'administració, el resultat de la qual és un edifici propietat de l'Església Ortodoxa que no ha rebut cap ajuda ni subvenció d'aquest país per a la seva construcció.

Com és el teu dia a dia com a pastor en aquest edifici?

A.B.: Tots els dies estic a la disposició dels fidels, dels romanesos, en la part espiritual, d'oració, però també cuido de la construcció de l'església, tota la burocràcia, administració... estem al final però encara queden accions per realitzar. També em preocupo molt de la part social, l'església és el principal punt de socialització dels romanesos. A més, també ajudo a buscar i trobar feina, hem aconseguit més de 900 places de treball per als ciutadans romanesos a Barcelona. El més important, per això,

és la dedicació de la litúrgia. Cada dia treballo molt, de 9 del matí a 10 de la nit.

Tot això combinat amb el temps que dediques també a la teva família. Com és que us podeu casar els pastors ortodoxos?

A.B: Els ortodoxos seguim l'antiga tradició. M'agradaria recordar, que abans, també els pares catòlics es casaven, tenien una dona i fills. Va ser després de 1703, amb la reforma que va venir amb **Gregori VII**, que això es va perdre en el món catòlic. En 1074, Gregori VII va començar el procés de dir al sacerdot occidental que no podia te-

nir família, i va aparèixer el celibat com a obligació. Durant mig segle es va treballar sobre aquest tema, fins que en 1131 es va constituir com a vot obligatori en el catolicisme. Abans, tots es casaven, tant en orient com occident. El celibat en el món ortodox també existeix, però només el realitzen els monjos en el món monàstic.

Quina relació teniu amb les altres comunitats ortodoxes que viuen a Barcelona?

A.B: Tenim una unitat amb tots, els grecs, els russos, els búlgars, tenim diàleg aquí a Barcelona. Celebrem junts, no existeixen diferències de culte entre nosaltres a causa d'origen geogràfic. Les diferències són les tradicions de cada terra, però res a veure amb el culte.

Abans has dit que esteu al final del projecte, però que falten coses per acabar. Què és el que mancada en la parròquia de Sant Jordi?

A.B: Per exemple, a l'interior, manca la realització de les pintures de les parets, els frescos romànics, els artistes pintaran amb la mateixa tècnica emprada en l'Edat mitjana, amb colors i decoració pròpia del món ortodox, destacarà el pantocràtor que es dibuixarà damunt de l'altar. Serà semblant als frescos que es poden veure a la Vall de Boí. A més, quan comencem a realitzar els frescos, volem oferir un taller obert a tot aquell que estigui interessat a aprendre la tècnica medieval.

LL.B: Actualment, el soterrani i l'edifici annex estan acabats i falta per finalitzar una part de la façana de l'església, els seus acabats, una part de les instal·lacions i l'accés principal amb una petita placeta d'entrada.

Hi ha alguna característica arquitectònica que vulguis destacar?

LL.B: Exteriorment destaca la llanterna o cimbori amb el seu barret, que juntament amb les arcuacions de façana són típiques i identificadores de la majoria d'esglésies romaneses. Interiorment, destaco els arcs i les voltes que cobreixen la nau, de gran complexitat geomètrica i que serviran en el futur de base per cobrir-la amb la puntura del freso. En el soterrani, les voltes paredades de maó, fan l'ullet a l'arquitectura més mediterrània, intentant conjugar les dues cultures ja que ambdues són llatines.

Us heu inspirat en alguna església ortodoxa?

LL.B: La importància que dóna l'ortodòxia a mantenir la tradició arquitectònica implica que totes les esglésies de nova planta, inevitablement, s'hagin de semblar. La rígida disposició de les seves parts ajuda en aquest sentit, i és així que a Romania es poden trobar molts exemples inspiradors i gairebé idèntics. Puntualitzant més, exteriorment l'església de Barcelona s'assembla més a les de la regió de Walàquica i la solució de les voltes interiors a la de la regió de Moldàvia.

Per què la dedicació a Sant Jordi?

A.B.: Sant Jordi és important en el món cristià en general, i en l'ortodox també. Aquest sant té un pes espiritual. Abans d'entrar a Barcelona, vaig pensar molt en el nom, amb quin podíem segellar el nom de la parròquia. A les portes de Barcelona, el nom de Sant Jordi va venir amb més energia al meu cap, i ho vaig tenir encara més clar quan vaig conèixer després la importància de Sant Jordi en aquesta ciutat: què bonica és la diada.

LUCÍA MONTOBBIO –CR | LLEGIR AL WEB

Fotografia: MCPCC | Visita al Castell de Subirats en la 48a Jornada Nacional del moviment. Sant Sadurní d'Anoia.

Les primeres comunitats cristianes

PER JESÚS RENAU

En aquell segle primer, en els temps del gran imperi romà, les primeres comunitats cristianes ens poden recordar realitats molt importants per a les nostres comunitats del segle XXI, enmig dels imperis mundials que ens dominen i ens exploten.

Els ídols dels temps de Roma eren personificacions de realitats humanes –valors, passions, dominis, plaers...– elevades a categoria de déus i deesses. Avui els ídols no necessiten revestir-se de déus, sinó que actuen de manera directa: el diner (déu dels déus), seguit del plaer, el domini, l'explotació, el menyspreu de la natura, la lluita pel poder... Els grans imperis que dominen la terra, desavinguts entre ells, revesteixen aquests déus de noms tècnics i altres aparences per dissimular la impietat, l'orgull i l'egocentrisme de les seves passions.

Com vivien les primeres comunitats cristianes? Actualment hi ha molts estudis que en fan recerca. Grups dispersos, perseguits per temporades, enmig del despotisme del poder i de la religió oficials de l'imperi, enmig d'una allau de cultes i noves religions, en gran part esotèriques i gnòstiques. Comunitats cristianes molt centrades en la gran novetat –la nova manifestació de Déu en Jesús– i en uns canvis radicals de valors humans i religiosos: fraternitat,

reconciliació, atenció a la debilitat, esperança viva, risc, igualtat, celebració, invocació continuada, canvi radical de vida, possibilitat real de martiri, pregària comunitària, eucaristia...

Cal recordar també les dificultats en les relacions: tendències diverses, conservadorisme i renovació... Disputes i diferències; com a humans que eren.

Avui molts de nosaltres formem part de comunitats, grups, parròquies, centres... cristians. En aquest primer segle del segon mil·lenni som conscients del poder i les capacitats de tota mena –també de destrucció– que tenen els grans imperis.

Quan arribi el 2100, com estarà la humanitat?

Som cridats de nou per l'Esperit de Jesús a una renovació comunitària tan a fons, que aportem unes novetats humanes i religioses que desmenteixin l'enganyosa dita: "Actualment els cristians són més o menys com tothom amb alguns ritus i celebracions afegits." Dels primers cristians, en canvi, se'n deia: "Mireu com s'estimen."

JESÚS RENAU

El parenostre, segons el papa Francesc

Aquest dimecres el **papa Francesc** va completar dimecres 22 de maig la col·lecció de catequesis dedicades al parenostre. Són setze discursos pronunciats en el marc de l'audiència general que fa cada setmana a la plaça de Sant Pere del Vaticà. En anteriors catequesis, el pontífex havia reflexionat sobre qüestions diverses, com el sagrament del baptisme, els manaments o la família. Aquí ens fixem en la lectura pastoral que, al llarg de cinc mesos i mig, ha desgranat sobre la pregària universal dels cristians.

Per a Francesc, el tret fonamental del parenostre és que es tracta d'una pregària "filial". Una invocació que no és autosuficient, que requereix humilitat i que neix de la confiança. El papa convida a establir aquest diàleg amb un Déu que "és com una mare que no deixa mai d'estimar la seva criatura". En aquest sentit, parla d'"una gestació que engendra un circuit infinit d'amor".

"Ensenya'm a pregar"

"També nosaltres hauríem de dir: 'Senyor, ensenya'm a pregar'". Com ho van fer els deixebles. Així va presentar el papa Francesc aquest cicle de catequesis sobre el parenostre el primer dimecres de desembre, en temps d'Advent. Ho

fa recordant que Jesús "pregava amb les oracions que la seva mare li havia ensenyat". És a dir, que Jesús prega amb els salms, "la pregària dels jueus". Prega amb el seu poble, en espais públics, durant la litúrgia. Però busca també llocs aïllats que l'ajudin a "entrar en el secret de la seva ànima". En aquests espais, diu el papa, "és el profeta que coneix les pedres del desert i puja a dalt de les muntanyes".

Descriu així la intimitat i proximitat que Jesús estableix amb Déu. L'encontre personal de la pregària alimenta el seu mestratge: "Es converteix en mestre de pregària dels seus deixebles". Per aprendre a pregar, Francesc recomana una actitud humil. En parla en diverses ocasions. De la mateixa manera, insisteix amb què Jesús fa "caure les barreres de la submissió i de la por". El parenostre convida a adreçar-se a Déu "sense preàmbuls" i apel·lant a la "realitat concreta de l'home". Considera que "demanar el pa de cada dia no és una qüestió decorativa", sinó existencial. I es refereix a "la nostra contínua fam, la nostra contínua set, la nostra recerca de felicitat".

Quina paraula falta en el parenostre?

Per entendre el parenostre, Francesc situa el context de la prèdica de Jesús. És el sermó la muntanya, les Benaurances. A partir d'aquí "capgira els valors de la història", comença "la revolució de l'Evangeli". Entre d'altres aspectes, assenyala "una absència impressionant en el text del 'Pare nostre'": la paraula 'jo'. Diu que Jesús prega des del 'tu' perquè "no hi ha espai per a l'individualisme en el diàleg amb Déu".

En la segona part del parenostre, cada petició es formula des del 'nosaltres'. "Fins i tot les preguntes humanes més bàsiques per a l'home –com la de tenir menjar per saciar la fam– estan totes en plural". En aquesta línia, creu que "Jesús, en la pregària, no vol desconnectar l'ésser humà, no el vol anestesiar". El parenostre ajuda a obrir-se als altres i a fer-se responsable. Defensa que no es tracta d'un seguit "d'invocacions refinades" sinó que respon a problemes "concrets i quotidians". No és "un exercici per a ascetes", sinó el crit dels qui pateixen.

Una pregària valenta i combativa

El papa es refereix repetidament al dolor i al mal que afligeixen aquest món. En parla especialment en la penúltima catequesi, quan diu que els protagonistes d'aquest patiment "es converteixen en una veu en l'última paraula de la pregària de Jesús": deslliura'ns del mal. El pontífex és conscient que hi ha "massa realitats que no estan d'acord amb el pla de Déu". I contrasta els *tempos* i criteris del món amb "la força del Regne de Déu". Comprèn també les inquietuds dels qui es pregunten "com és que aquest Regne es realitza tan lentament?"

I és aquí on considera que aquesta "pregària valenta, fins i tot combativa" empeny als cristians a transformar el món. I conclou: "El cristià sap com n'és d'aclaparador el poder del mal, i al mateix temps experimenta com Jesús, que mai ha sucumbit a la seva adulació, està de part nostra i ve a ajudar-nos".

LAURA MOR

CATALUNYA RELIGIÓ, el meu paper

Ara, **cada mes i de forma gratuïta**, et seleccionem els millors articles de Catalunya Religió en la nova edició impresa.

Catalunya Religió, el líder en informació digital, ara també en paper. El teu paper.

Consulta on pots trobar el teu exemplar gratuït a

www.catalunyareligio.cat/elmeupaper

Francesc Torralba: "Ens cal fer sovint una auditoria existencial"

El filòsof, teòleg, pedagog i professor **Francesc Torralba** acaba de publicar el llibre *La interioridad habitada*. Editat per ediciones Khaf, el segell de publicacions religioses del Grup Editorial Edelvives, es va presentar l'11 de juny a l'Espai d'Interioritat Francesc Palau de Barcelona. Amb ell hem parlat d'interioritat i de com treballar-la a l'aula i a les escoles.

Per què un llibre sobre interioritat a l'escola?

En els darrers anys l'educació de la interioritat ha adquirit un protagonisme creixent. M'han convidat sovint a nombrosos congressos, a fer xerrades, a jornades sobre aquest tema i també la bibliografia sobre aquesta temàtica ha anat en augment. El fenomen de l'educació de la interioritat no es pot reduir a una moda passatgera, ni menys encara a una estratègia de màrqueting. Existeix una preocupació real a les escoles.

Al llarg del llibre es desenvolupa la tesi que l'atenció és decisiva en el procés educatiu. L'educand ha d'estar atent per mirar en el món exterior que l'envolta; però també ho ha d'estar per detectar els batecs del seu propi univers interior.

De què parlem quan parlem d'interioritat?

L'ésser humà és un ésser dotat d'interioritat i, en conseqüència, d'exterioritat. Parteixo d'aquesta distinció antropològica, l'ésser humà és un ésser bidimensional, dotat d'exterioritat i d'interioritat, amb la qual cosa una educació integral exigeix el cultiu i cura tant de la interioritat com de l'exterioritat. Exterioritat i interioritat no són dues parts de la persona, ni dos segments separats, sinó que constitueixen dues dimensions entrellaçades i interdependents. L'interior es manifesta en l'exterior, i l'exterior es reflecteix en l'interior. La interioritat és allò que no es copsa pels sentits, que no podem analitzar empíricament.

Posi'm un exemple.

Si entrenes cinc hores diàries al sol la teva pell canvia, això és evidència empírica. Ara bé, si practiques la interioritat diàriament com puc evidenciar els canvis? Una ballarina entrena la corporeïtat, la exterioritat. Un cartoixà, en canvi, o un mestre budista, entrena la interioritat. Cal buscar l'equilibri entre l'exterioritat i la interioritat. Ens cal a tots fer-nos sovint una auditoria existencial.

Tot i que la interioritat no es copsa pels sentits, molts elements externs a través dels sentits sí poden activar l'interior, oi?

I tant. Hi ha circumstàncies que activen aquesta interiorització, aquest balanç o auditoria existencial. El caminar, per exemple. S'està escrivint molt sobre el caminar a França, a Alemanya, també a Espanya. Perquè mentre un camina sol passar per diferents paisatges, el ritme és lent i activa aquesta mirada retrospectiva: què he fet, què he anat fent amb la meva vida, on he arribat, a què no he arribat, promeses incomplertes, somnis frustrats, somnis realitzats; però també projectes, què em queda per fer, quant temps viuré, què vull fer la resta de la vida que em queda. Crec que la interiorització, que no és un element que hauria de ser excepcional en nosaltres sinó que hauria de ser periòdic i que l'hauríem d'anar alternant amb l'exteriorització, és aquesta confrontació amb un mateix, i això ens costa molt perquè confrontar-nos amb nosaltres mateixos és molt àrid.

Parlar de la vida dels altres sembla molt fàcil...

Són mecanismes de fuga, mecanismes d'evasió. Fixa't en el consum de vides alienes que hi ha per televisió, per ràdio, per les xarxes... tot això són mecanismes de fuga, pensi en la seva vida, examini la seva vida i començarà a plorar, i començarà a pensar en com l'hauria de canviar, en com de deshonest és, de com de poca qualitat té aquest vincle; però, en canvi, el que fem són mecanismes de fuga o evasió, consumint elements externs, telesèries, novel·les, històries, perquè això són fugues del jo. I en canvi el procés d'interiorització, que és políticament incorrecte i que requereix molta audàcia, és dir 'no, ara em confronto amb mi mateix'. I això sempre té dues claus, en passat, i en clau de futur, què he fet i què vull fer ara. Són preguntes inquietants i que afloren quan un es mira al mirall, però en general el que preferim és consumir la vida dels altres.

Vostè proposa entrenar la interioritat des de la infància. L'adult podria començar a treballar la interioritat ja de gran?

Per descomptat. Però quan tu comences des de la infància tens un entrenament fet, com passa amb una llengua. Si aquest nen amb dos o tres anys ja a casa li parlen en anglès, i a l'escola també, doncs ja té les estructures gramaticals i sin-

tàctiques a dins i li flueix la llengua. Pots començar a estudiar anglès o alemany als divuit anys, i els parlaràs i llegiràs; però et serà més difícil. Això pot passar també en els processos d'interiorització. Hi ha gent que comença a interioritzar essent molt gran, suscitat per una experiència no buscada, una malaltia per exemple, quedar-se a l'atur, a propòsit d'un trencament afectiu potser.

Les típiques crisis dels 40 o dels 50?

Podria ser. Són circumstàncies no buscades que et porten a confrontar-te amb tu mateix. Altres vegades no. Altres vegades són propiciades per elements externs, allò que dèiem, la música, una llarga caminada per la muntanya, córrer, nedar, de vegades pot ser un espai religiós que activa aquesta interiorització, o un espai natural. Hi ha diferents entorns que són més proclius i moltes persones cada vegada més s'hi atansen, creients i no creients.

Per què la interioritat és exclusiva de les persones religioses, persones creients?

No m'agrada posar-li a la interioritat cap adjectiu. No és patrimoni d'una sola tradició religiosa, però és diferent. Pel creient la interioritat està habitada, aquesta és la meva idea. Tu et confrontes amb algú que no ets tu i que en diem Déu, per això en dic habitada, és la tesi de **Sant Agustí**, en el fons més íntim de mi mateix em trobo amb algú que no sóc jo i que és Déu. I ell en diu el mestre interior, que em parla, em crida, em convoca, m'interroga, em commou, em sacseja, m'estimula, m'acompanya, em consola, és bàlsam i a la vegada també em punxa. En canvi en el model de la interioritat buida, de **Ludwig Feuerbach**, en el fons del castell no hi ha ningú, estic jo amb els meus pensaments, però no em trobo ningú.

I no és una mica frustrant, no trobar-se ningú?

Hi ha els dos models. Al castell de **Santa Teresa d'Àvila**, 'las siete moradas del castillo interior', a la setena morada em trobo Déu. Per tant, em trobo algú que em sosté, que m'escolta, que em coneix millor del que jo puc arribar a conèixer-me mai a mi mateix i que em sosté, i especialment quan tot s'ha trencat, és el que veiem en alguns màrtirs i en alguns sants. En l'altre model trobo a dins pensaments, trobo emocions, desitjos, records, tot aquest conglomerat l'anomeno jo, però és un jo solitari, en el castell no hi ha ningú més, per trobar-me algú més he de sortir, i ho faig, i em trobo persones, interacciono, el que jo anomeno una trobada en l'exterioritat, però quan estic sol estic sol amb mi mateix i amb pensaments, frases, idees que altres m'han revelat. En canvi en la interioritat habitada és una interioritat en la que hi ha algú que hi és, encara que tu no el reconeguis. Imagina't una habitació fosca, i de cop s'obre una finestra i t'adones que hi havia algú, estava aquí però no te n'havies adonat. És una interioritat, però, en què hi ha un diàleg, en la intimitat del jo amb algú que en diem Déu, i aquest diàleg experimenta tot tipus d'ondulacions, no pensis que sempre és un diàleg clar i nítid. De vegades hi ha soledat, abandonament, de vegades hi ha una total compenetració, o una joia immensa, i de vegades hi ha el crit de **Job** o de **Jesús a la Creu**. Aquesta és la interioritat habitada perquè hi ha un senyor dins el castell. Aquesta és la tesi de Sant Agustí, de Santa Teresa i de **Santa Edith Stein**. L'altre model no el critico, és un altre model on al final tu parles amb tu mateix, és un autodiàleg.

Socialment vivim un auge de visites al psicòleg i teràpies d'autoajuda. La teoria

de la interioritat habitada calmaria certs neguits personals?

Hi ha molts models d'intervenció terapèutica, i hi ha molts models també de descripció de la interioritat des de la psicologia. Hi ha tota l'escola psicoanalítica, hi ha l'escola humanística, la psicologia transpersonal, és a dir, et trobes amb models molt diferents, i un té un model d'interioritat. **Freud** en té un, **Frankl** un altre, **Adler**... Jo no desmereixo tots aquests models, alguns d'ells no neguen la possibilitat d'una interioritat habitada, però altres sí, parteixen que un està sol al món i que com a molt un té un cercle de confiança amb qui pot plorar o riure, però no hi ha res més que això i la pregària en aquesta casos és un bàlsam buit. Hi ha múltiples models però del que es tracta és d'identificar aquell model que descriu més genuïnament la teva experiència. Quan escullo aquests tres pensadors, Sant Agustí, Santa Teresa, i Santa Edith Stein, no ho faig arbitràriament. Ho faig perquè crec que expressen bé la meva experiència. I entenc que si jo hagués tingut una experiència de soledat radical o de sentir-me abandonat diria que realment un està sol, però no tinc aquesta experiència. I aquests models em serveixen per explicar el que em passa a mi i segurament passa a molts altres.

Per això parla de la fe com a do rebut.

Exacte. La fe no és una evidència. Una evidència és que tens mans, peus, ulls, i això més que evidència és una experiència empírica que es pot contrastar. Però ves buscant el mestre interior, no hi ha forma de verificar això, i Sant Agustí no s'ho hagués cregut si abans de la Trobada li haguessin parlat d'això, o **Ramon Llull**, o **Sant Francesc d'Assís**. Tota aquesta experiència de la interioritat habitada neix d'una trobada. Quan la trobada ha tingut lloc tot canvia. És el que ens passa amb la trobada amb una persona. Hi ha trobades que canvien la trajectòria de la nostra vida. Comences a estudiar quelcom que no haguessis estudiat, comences a entrar en un cercle on no hi haguessis entrat o senzillament dius adeu a tot el passat. Això que veiem en el pla humà és el que per alguns passa en el pla interior, hi ha una trobada interior amb allò que diem Déu i això els capgira radicalment la seva vida, per això parlem de conversos, de *metanoia*, de transformació interior, que obre un escenari completament nou que la mateixa persona era incapaç de reconèixer abans. Hi haurà persones que diran que això és patològic, que és divisió de personalitat, problemes de salut mental, i d'altres que diran que aquesta persona ha fet aquesta experiència, intenta explicar-ho amb un llenguatge metafòric per entendre's a si mateixa i per fer-se entendre als altres.

I en contextos d'escola, i d'escola cristiana, educar la interioritat què vol dir?

Vol dir que hem de fer possible la trobada amb el mestre interior i no només que reflexionin i pensin, que també. Una cosa porta a l'altra; però només una és insuficient en clau cristiana. Perquè en clau cristiana la interioritat és habitada i, per tant, la finalitat és que al final es trobi amb algú que no sigui ell mateix. Amb algú que el commogui i que el convidi a sortir, a donar-se als altres i a viure conforme a aquesta crida.

La interioritat habitada ha de portar cap a una exterioritat més compromesa?

Per descomptat. En totes aquestes persones que han viscut aquesta trobada hi ha un cap-

girament de la seva vida. Aquesta persona vivia centrada, en el cas de Sant Francesc d'Assís, per exemple, en la riquesa, en el benestar, en la sensualitat; i se'n va nu i reconstrueix una església que és la Porciúncula i s'abraça amb un leprós. Aquest home d'on ha sortit? I en Sant Agustí, el mateix. Hi ha una trobada que gairebé es pot qualificar de xoc, de capgirament, i després hi ha fets que trenquen la continuïtat amb el passat. Molt sovint el que volem és evitar això, hi ha una resistència a aquesta trobada, com ens passa, de vegades, amb les relacions humanes.

La típica frase 'hem de parlar', de les parelles.

Exacte, i sempre solem dir, d'acord, ja parlarem. Posem la telesèrie, avui fan el futbol, demà resulta que he d'anar al cine, tinc molta feina, són mecanismes de fuga perquè no et vols confrontar amb la paraula de l'altre que pot ser com un dard que et fereix profundament. I aquest mestre interior de vegades ens fereix perquè ens recorda com de mesquins som i de vegades és un bàlsam: jo estaré amb tu fins al final de la història, et diu. I aquest autoabandonament del jo en el mestre interior també és important.

Les escoles fa anys que han iniciat processos d'innovació tecnològica i pedagògica. On queda la interioritat en aquesta innovació?

També hi ha elements d'innovació en aquest camp, tot s'ha de dir. Jo vaig a moltíssimes escoles al llarg de l'any, aquí, en el conjunt d'Espanya i fora, i seria injust dir que la innovació es queda només en els Ipads o els ordinadors. Hi ha innovació també en el terreny de la interiorització, i en el que diríem també pastoral, la presentació de Déu. Hi ha innovació i voluntat d'arribar al natiu digital d'una manera diferent.

Ara bé, com? S'han de fer unes estratègies diferents de com havíem fet fins ara. Ara es fa meditació per a nens, és un element molt nou al que jo vaig fer de petit, o fan processos d'interiorització a través de la música, o experiències de voluntariat que fan que el noi surti de la seva petita bombolleta on tot és ordenat i encoixinat, xoca amb una realitat molt diferent que el sacseja i això el porta a la interiorització, què estic vivint, què estem fent, què faig amb el medi ambient, amb la meva vida, amb la meva sexualitat? De vegades una estimulació des de fora d'aquest cercle és una ocasió per interioritzar. O senzillament l'experiència d'una conversa amb un personatge llunyà de la teva vida, un monjo, o un text, o una petita seqüència d'una pel·lícula. L'audiovisual també pot activar molt la interiorització.

La interioritat sovint es concentra exclusivament a la tutoria o religió. Com s'ha de potenciar una interioritat integral a l'escola?

El primer que hem d'ajudar és que els mateixos professors ho practiquin. No pots ensenyar el que no saps ni donar el que no tens. Per potenciar la interiorització en l'educand primer l'educador ha de practicar la interiorització. Per exemple la forma de dietari ajuda molt a això. Jo a la universitat ho he fet. El dietari és un exercici d'interiorització. Tu fas una retrospectiva del dia, fas una valoració, i això ja és un procés de confrontació amb tu mateix. El dietari és un element tangible; però que expressa una vida interior i crec que entrenar les persones a això ja és un procés d'interiorització molt positiu.

GLÒRIA BARRETE

Catalunya Religió, el meu paper.

A CASA

Catalunya Religió és un mitja gratuït que se sosté amb les aportacions que rep la Fundació Catalunya Religió. Si feu un donatiu **rebreu l'edició setmanal en format PDF al correu electrònic i l'edició mensual en paper a casa.** Dues edicions que podreu compartir amb amics i comunitats. Les donacions a la Fundació Catalunya Religió es poden desgravar.

A LA MEVA PARRÒQUIA O ENTITAT

L'edició paper de Catalunya Religió es distribueix cada mes a través de diverses parròquies de Catalunya. **Si en voleu repartir en una parròquia, comunitat o seu d'entitat,** indiqueu-nos quants exemplars voleu rebre.

A LA PANTALLA

L'edició digital de Catalunya Religió segueix l'actualitat religiosa de Catalunya amb actualització permanent. Per rebre al vostre correu electrònic el **butlletí diari gratuït** apunteu-vos a https://www.catalunyareligio.cat/butlletins

- Envieu la butlleta a: **Fundació Catalunya Religió. c. Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona.**
- O entreu a **www.catalunyareligio.cat/elmeupaper** i ompliu el formulari.
- També podeu fer un ingrés al compte de CaixaBank: **ES38 2100 3200 9222 0132 0031**. Titular: Fundació Catalunya Religió.
- Per a més informació, podeu escriure'ns a secretaria@catalunyareligio.cat o trucar-nos al 674 050 748.

BUTLLETA DE DONATIU A LA FUNDACIÓ CATALUNYA RELIGIÓ

A casa

Nom i cognoms: _____

_____ NIF: _____

(necessari per desgravar)

A la meva parròquia o entitat

Nom: _____

Exemplars que vull rebre: ◯ 50 ◯ 100 ◯ 150

(per altres quantitats escriviu-nos a secretaria@catalunyareligio.cat)

Adreça postal: _____

Correu electrònic: _____ Telèfon de contacte: _____

Vull col·laborar amb: ◯ 30 € ◯ 50 € ◯ 100 € ◯ ____ € *(mínim 30 €)*

Amb periodicitat: ◯ anual ◯ puntual

Codi IBAN: E S _ _ - _ _ _ _ - _ _ _ _ - _ _ - _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

La Fundació Catalunya Religió garanteix la privadesa de les dades de caràcter personal aportades, segons el Reglament General de Protecció de Dades (RGPD). Amb l'enviament de la butlleta accepta que aquestes dades siguin incorporades a un fitxer responsabilitat de Fundació Catalunya Religió i que siguin utilitzades amb la finalitat de gestionar els enviaments de l'edició paper i les aportacions econòmiques i per enviar-los informació de la Fundació. Aquestes dades es cancel·laran a petició seva o una vegada finalitzada la finalitat per la qual van ser recaptades. Poden exercir els seus drets adreçant-se a la Fundació Catalunya Religió amb domicili a c. Nàpols, 346, 2n E. 08025 Barcelona, o a l'adreça de correu electrònic info@catalunyareligio.cat

Inspiració 2022: la Manresa que vol ser, abans de fer

El seu moviment és, a primer cop d'ull, imperceptible. Quan van presentar el projecte, al gener, ja portaven nou mesos de gestació. Han passat cinc mesos més i, en aquest temps, el grup Inspiració 2022 continua en l'esfera dels intangibles. Es dediquen a mirar endins i ho fan a partir de les sessions que anomenen "mirades". La darrera, amb el títol 'Cap a un nou paradigma', es va celebrar diumenge 9 de juny. Abans de perfilar accions concretes, la pluja d'idees ha sigut intensa.

Què busquen exactament? **Jordi Simon**, un dels impulsors del projecte Inspiració 2022, explica que els mou el fet de "passar d'aquesta cultura del fer i del tenir, a una cultura del ser i del sentir". Per tant, apunta, volen anar "de l'ego del món tangible, a una cultura de l'ésser, que és més intangible; del materialisme de la societat, al postmaterialisme; d'aquesta visió individual, fragmentada i separada, a una visió més de grup, unitària, més transversal, més sistèmica, per dir-ho d'alguna manera, també còsmica."

La transformació interior de Sant Ignasi

La proposta neix com un complement del projecte Manresa 2022, que commemora els 500

anys del pas de Sant Ignasi per la ciutat. "Estàvem veient que l'aniversari no tenia en compte el nucli essencial i fonamental, que és la transformació interior d'una persona que va passar per la ciutat", apunta Simon. Subratlla el fet que **Sant Ignasi de Loiola** "va viure a Manresa aquesta transformació que va canviar la seva vida i el va portar a la creació dels Exercicis i de la Companyia de Jesús."

Els components del Grup Inspiració 2022 han viscut amb inquietud la transformació exterior de la capital del Bages. Consideren que les obres per arranjar la ciutat o el fet de potenciar el turisme són "actuacions necessàries", però volen oferir un complement per al camí que els ha de portar fins al 2022: "No volem ser una oposició, sinó sumar al que s'està fent." Així ho recull el text fundacional del grup: "El repte i l'oportunitat de Manresa 2022 és aprofundir i desplegar el sentit d'aquest esdeveniment, de manera que tota la ciutat i també el Bages ho senti seu".

Mirades per posar en sintonia el grup

Simon explica la finalitat de les tres sessions proposades fins ara: "Són mirades preparatòries per posar en sintonia el grup". De moment, han treballat la figura de Sant Ignasi i què va significar a Manresa. Aquesta primera sessió, a càrrec del jesuïta i teòleg **Xavier Melloni**, va tenir lloc al Centre Internacional d'Espiritualitat Ignasiana, l'antiga casa d'Exercicis Espirituals, a la Cova de Manresa. La segona sessió, celebrada a l'església de Santa Maria de Viladordis, la van dedicar a l'arquetip de les transformacions interiors. I la tercera, a l'Institut de Recerca Holística de Montserrat, Irehom, ha servit per concretar un nou paradigma i identificar experiències que ja funcionen en aquest mateix sentit. Un exemple és la plataforma País conscient, que agrupa unes cinc-centes persones i que aquest mes d'abril ha celebrat un segon Simposi d'interioritat compromesa a la casa d'Espiritualitat Sant Felip Neri.

La cultura del sentir i del ser

Per què insisteix el grup Inspiració 2022 en la mirada interior? "Com més a dintre anem, més capacitat de sintonia i de comprensió amb els altres; per tant la relació amb els altres també canviarà: serem més empàtics, més solidaris, més generosos, criticarem menys i també ens canviarà la visió del món". Així ho va defensar **Concepció Serra** en el transcurs de la segona mirada, dedicada als processos de transformació interna.

Serra va explicar que, si es treballa, el sofriment pot ser "una porta que ens obre cap als altres i cap a la vida". I va puntualitzar que si bé els místics fan aquests canvis de forma radical, la resta de la humanitat pot practicar-los en petits detalls del dia a dia.

En la mateixa matinal, Jordi Piñero va obrir la seva intervenció amb la peça 'Ofici de difunts' del polifonista sevillà **Cristóbal de Morales**, del segle XVI, per il·lustrar la música nascuda entorn del personatge de Sant Ignasi. "L'obra d'art ens diu que hi ha quelcom, hi palpita una gramàtica i precisament el que no hi ha és el no-res".

També és il·lustrativa l'exposició que Jordi Simon va fer sobre la idea de fracàs com a oportunitat per créixer. La intervenció situava les fases del dol i proposava treballar l'experiència de desencís i frustració com una experiència espiritual, de transformació interior.

Aquell mateix dia Concepció Serra va defensar que "només podem sostenir el sofriment des de la part espiritual, la part psicològica no és suficient". Serra va explicar que "les pèrdues ens afecten perquè hi ha un vincle afectiu o una significació molt important". I va parlar de la rendició del fundador dels jesuïtes: "Quan buscava Déu Sant Ignasi va dir 'ja sé què vols de mi', es va rendir i va copsar el que li deia Déu".

El nucli d'Inspiració 2022

El treball que han proposat en aquestes tres sessions els ajuda a mirar en aquesta direcció. Segons Jordi Simon, es tracta de passar "d'una visió parcial de la persona, a una visió més global, més centrada en l'autoconeixement i realització; d'una cultura dels valors des de la ment i la reflexió, a una cultura més dels sentits, més viscuts, del sentir i del ser". I això no s'improvisa. És un camí personal, però també de grup.

Fins ara s'han organitzat en dos cercles. Un primer cercle de persones que han assumit responsabilitats i han promogut les tres primeres mirades. I un segon cercle, més fluctuant, que s'hi ha afegit arran de la presentació del 16 de gener a l'auditori de la Plana de l'Om. En la darrera trobada de diumenge han vist la necessitat de fusionar els dos grups en un de sol i així treballaran a partir d'ara.

El nucli del grup Inspiració 2022 l'han conformat fins ara el coach Jordi Simon, l'arquitecte **Ton Baraut**, l'advocat **Jeroni Muñoz**, el musicòleg **Oriol Pérez**, el jesuïta Xavier Melloni, l'historiador **Jordi Piñero**, la psicòloga Concepció Serra, la filòloga i escriptora **Zulima Martínez**, l'artista **Joan Villaplana**, l'activista **Quim Collado**, el cantant **Natxo Tarrés**, l'arqueòleg i empresari **Ramon Serra**, la professora de secundària **M. Àngels Simon**, el director del Museu Comarcal de Manresa **Francesc Vilà**, l'artista **Lourdes Fisa** i l'escriptor **Joan Jordi Miralles**.

"Primer treballem el ser"

Amb quin tarannà s'identifica aquest grup? En aquest procés de recerca interior, defensen el diàleg i l'escolta. Però també és una proposta de grup. "Partim d'històries i realitats diferents i cadascú ve a parar aquí amb la voluntat de transformació, ja hi ha un cert impuls individual, el grup també està vivint una transformació".

Explica que amb les seves trobades també intenten "treballar d'una forma diferent". "Si fóssim una empresa de seguida haguéssim passat a l'acció", assegura Simon. "Primer treballem el ser i a partir d'aquí ja farem. Per poder fer, primer cal ser". Una actitud que es percep en els seus encontres: "L'escolta en aquests moments inicials o el silenci al final de la reunió fan que treballem des d'un altre paradigma".

I ara què?

En la darrera 'mirada' es van aturar per veure com materialitzar el projecte a partir d'ara. Un impàs que ha consistit en "aquesta ressonància-reflexió de com han anat aquestes mirades" i que els porta a encarar el nou curs escolar. El 19 de juny s'han reunit per concretar el camí a seguir a partir d'ara. Però sense córrer. "Ja vam caure en el seu moment a plantejar i proposar accions; però ens semblava que estàvem en el vell paradigma i no volíem caure en el fer per fer".

Busquen que el seu treball tingui sentit i profunditat. Sobre la taula tenen, per exemple, la proposta de continuar aprofundint els temes plantejats fins ara, amb la convocatòria de noves "mirades". "Ens sembla interessant continuar alimentant aquesta mirada interior, aquest substrat, aquest context comú per als dos nivells".

Un fil conductor que els portarà també cap enfora. "Hi haurà aquesta activitat cap a la ciutat, cap a la societat". Entre les idees plantejades, la possibilitat de crear un espai perenne a Manresa, una experiència que s'emmiralla en la Universitat de la Mística d'Àvila, per promoure "la transformació interior de manera àmplia i a nivell humà". A diferència, per exemple, de l'espiritualitat de la Cova de Manresa que consideren circumscrita a la tradició catòlica, plantegen un espai obert a totes les sensibilitats, religioses o no, que busquen anar més a fons. "Una idea potent que cal madurar", diu Simon.

LAURA MOR

El CPL implanta l'atenció i la informació per WhatsApp

El Centre de Pastoral Litúrgica posa en marxa un nou canal d'atenció i informació a través de l'aplicació WhatsApp, el servei de missatgeria instantània. El telèfon 619 741 047 és una nova via de comunicació, només per missatgeria, que s'implanta amb l'objectiu de resoldre dubtes pastorals i facilitar informació de les activitats de l'entitat. Els missatges seran atesos en horari d'oficina, de dilluns a divendres de 9:00h a 14:30h, i tots ells tindran resposta. | CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

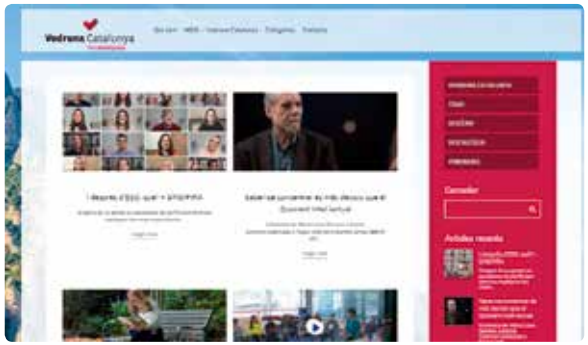

Vedruna Catalunya Educació impulsa un web amb recursos psicopedagògics

Els diferents departaments i grups de treball d'orientació i psicopedagogia de la xarxa de centres de Vedruna Catalunya Educació han impulsat el nou portal Vedruna Catalunya Psicopedagogia: un espai web amb recursos i assessorament per a mestres, professors, famílies i públic general amb reflexions sobre temes vinculats al desenvolupament de l'infant i jove. Una manera més de crear comunitat, visibilitzar eines i recursos, i oferir assessorament a tots els qui d'una manera o altra intervenen en processos educatius. | VEDRUNA

Els maristes celebren Fòrum Provincial a la casa mare

Un centenar de persones provinents de tota la Província L'Hermitage es van reunir a mitjans maig per somiar quin futur volen per a la institució marista. Les orientacions sorgides desembocaran al Capítol Provincial que se celebrarà aquest estiu. **Pere Ferré**, provincial de L'Hermitage, va destacar que al Fòrum hi participen dos terços de laics i laiques i un terç de germans maristes i ha incidit en la idea que "no era normal que a l'hora de plantejar el futur de la vida i la missió marista no es comptés amb tota la riquesa dels germans i laics junts". | MARISTES

Jesús Ballaz davant l'església romànica de Santa Creu d'Olorda.

Jesús Ballaz formula 100 preguntes freqüents sobre el cristianisme

L'escriptor i educador **Jesús Ballaz** està preocupat per la transmissió de la fe i busca aliances. Sent l'impuls de compartir la vivència positiva que l'ha configurat com a cristià. I reconeix un buit d'experiència religiosa en les noves generacions. Pensant en els seus quatre nets ha escrit *La música de la fe*, d'Editorial Claret. El subtítol del llibre defineix l'objectiu: "Que no deje de sonar".

"Serem significatius en la mesura que mostrem que l'aportació del cristianisme a la societat és eminentment positiva", defensa l'autor. El navarrès Jesús Ballaz (Liédena, 1946) assenyala la necessitat de reiventar el relat públic dels cristians. En el seu cas, ha fet l'exercici de confrontar la fe de Jesús amb afirmacions socials molt esteses que neguen la possibilitat de Déu. El resultat és una anar i venir dialèctic. Amb un to propositiu i llenguatge planer, l'autor no esquiva el problema del dolor al món ni els límits de la condició humana.

"Em preocupa que els creients d'avui ens haguem quedat sense relat". L'art i la literatura ja no parlen del missatge de Jesús. En la mateixa línia que apunta **Ferran Sáez** al llibre *El cos de l'esperit*, i que és a la base del diàleg entre la fe i la cultura que promouen entitats com la Fundació Joan Maragall. Ballaz creu que toca refer "un relat per oferir a la gent" i que cal "iniciar un camí" en aquesta direcció.

Les Benaurances, programa de vida

L'autor critica "la poca autoestima dels creients" i proposa un gir de guió en clau propositiva, evitant la confrontació. "L'oferta dels

creients avui és plenament vàlida", defensa. En aquest sentit, el llibre *La música de la fe* interpel·la als qui no han sentit mai a parlar de Jesús. Però també parla als qui, havent-s'hi apropat, tenen dubtes raonables. Són 169 pàgines que acumulen un centenar de preguntes freqüents. A la base hi trobem els temes del catecisme i el programa de les Benaurances.

Ballaz respon "de forma aleatòria i gens sistemàtica als prejudicis, als pensaments previs que té molta gent" en relació al fet religiós. Aquest feligrès de la parròquia de Sant Miquel Arcàngel de Molins de Rei, escriu a peu pla. I s'adreça als seus quatre nets, **Jan**, **Ibai**, **Nil** i **Tiago**. El text convida a fer-se preguntes. És un llibre que parla a no iniciats sobre una fe exigent: "El verdadero orante no se amuerma, se siente exigido", escriu.

D'on neix la necessitat de parlar fora de l'àmbit creient? "Em dol que hàgim perdut pel camí una cosa que penso que continua sent molt vàlida", apunta Ballaz. La fe cristiana, defensa, és un motor de transformació que requereix un compromís ètic. En el capítol sobre espiritualitat i moral, diu que cuidar dels germans és "la prova de foc" dels creients. També apunta la capacitat de sorpresa, l'agraïment, l'alegria, la resistència al consumisme i l'estil de vida auster com a elements que marquen el tarannà dels qui segueixen a Jesús.

La religió, un relat raonable

Ballaz observa una gran majoria d'agnòstics que expressen "el desig d'acostar-se a Déu". Allò de "no hi crec però m'agradaria creure-hi". Si reflexiona sobre el seu origen i sobre allò que l'ha constituit, topa amb el pensament religiós: "El que m'ha aportat la religió d'una manera inconscient, el que llegeixo de teologia, em constitueix més que no pas altres coses", apunta.

"Conec persones agnòstiques amb molta profunditat, però l'àmbit religiós és interessant i si no el cultivem, el perdem". L'autor, que va tenir relació amb **Lluís Duch**, coincideix amb ell sobre la clau del "problema de la transmissió de la fe". Recupera la idea d'aquest monjo benedictí sobre "l'home com a ésser logomític". "La religió entra en l'àmbit del mite, del relat, d'allò que no és racional, però sí raonable".

Què creu que aporta, en concret, la religió cristiana? "Dona ànims per viure, una manera d'estar al món molt positiva i molt de cara als altres, es pot percebre per altres camins, però el camí del cristianisme és molt directe i molt clar".

L'oferta pendent dels cristians

L'autor proposa una reflexió de fons: s'ha trencat la transmissió de la fe entre generacions. En aquest context li preguntem en quins espais o comunitats pot perviure efectivament el missatge de Jesús. "Estem en una mena de desert, moltes vegades penso en l'època de l'exili d'Israel a Babilònia i es parlava de la resta d'Israel". Mira al seu voltant i a les reunions parroquials veu "tot de gent amb cabells blancs i de joventut avançada".

"Estem aquí per reinventar-nos", afirma Ballaz. En el seu cas, amb el llibre *La música de la fe* ha optat per un format "senzill i tradicional". Però vol anar més enllà. "La pretensió és provocar que altres persones escriguin en aquest sentit, hem de passar una oferta a la societat que en aquest moment no passem". A quina oferta es refereix? Torna a la necessitat de construir un

relat. "Calen paraules, art i fets socials, de contribució a la societat". Lamenta que la presència social del cristianisme es percebi com a poc significativa o "com una mena de rèmora del temps". Descriu el discurs del **papa Francesc** com a contrapunt: "El papa sí que troba les paraules adequades i punyents per dir coses que no trobes després en els fulls dominicals".

Ballaz defensa el paper que hi juguen els laics: "És una responsabilitat nostra, dels laics, de les persones que treballem als mitjans de comunicació, la gent que pinta, que fa cinema, i també dels agents socials amb la forta presència assistencial de l'Església", indica.

Compromís social per motius religiosos

Demana valorar si d'altres entitats socials "mobilitzarien la gent que Càritas mobilitza". En el fons creu que "no és l'alternativa d'una cosa per una altra, sinó que es tracta de sumar i per motius religiosos hi ha gent que se suma a treballar per la societat".

Posa l'exemple de les lectures i dels sermons de la missa dominical. "No hi ha cap altre col·lectiu que tingui un ritus que et canti la canya i et recordi el que has de fer cada setmana. Això em sembla positiu per la societat", defensa.

El llenguatge, el relat que reivindica, passa per aquest ritual comunitari. "La litúrgia no s'entén, per viure'l el llenguatge litúrgic s'ha d'entendre". Posa com a exemple el concurs que presenta **Jordi Hurtado** a TVE, *Saber y ganar*. "Fan preguntes religioses la mar de ximples i la gent no les sap contestar; s'ha perdut el llenguatge". D'aquí que moltes persones perdin el fil de la celebració dominical: "Les cerimònies són inintel·ligibles, no són càlides ni acollidores, no hem trobat la manera". Entén que "perquè sigui universal, no pot ser particular de cada lloc i el distanciament és molt gran".

Una responsabilitat col·lectiva

Amb tot Ballaz no es considera derrotista: "És un repte que tenim i hem de donar la talla amb el que puguem". S'assenyala a sí mateix: "Tenim una responsabilitat col·lectiva". En parla també en sentit ecumènic. A la presentació de divendres 17 de maig a la Biblioteca de Molins de Rei ha convidat **Maria Carme Heredia**, professora de literatura que és diaconessa de l'església evangèlica i **Pere Arcas**, especialista en comunicació audiovisual, de perfil no creient. "La pregunta del llibre no va dirigida només als creients, és una cosa que interpel·la a altres cristians. El tema de la transmissió religiosa, toca també als laics, és un problema socialment significatiu".

LAURA MOR

Ignasi Garcia Clavel: “Sempre he procurat no deslligar la fe del compromís”

El Grup de Treball Estable de Religions -GTER- va lliurar dimarts 28 de maig el Premi en Convivència i Diàleg Interreligiós a **Ignasi Garcia Clavel**. Als seus 76 anys, Ignasi Garcia Clavel és actualment president de la Fundació Escoles Parroquials, president del patronat de Sant Felip Neri i membre de la Casa de la Misericòrdia de Barcelona, entre d’altres coses. Nascut a Barcelona, Garcia Clavel es qualifica com a ‘remenetes’. Amb ell repassem la seva trajectòria en què destaquen càrrecs com delegat del govern a Barcelona, director general de Presons o el càrrec del primer director general d’Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

Ignasi Garcia Clavel és del barri de La Sagrera de Barcelona. Nascut dins una família catòlica, el seu germà entra al Seminari Menor de Tiana just quan ell acaba de néixer. La seva mare i la seva tieta eren unes catòliques fervoroses. La seva tieta, que vivia amb ells, administrava els dos altars principals de la parròquia i s’encarrega també de rentar la roba a un capellà. Un context i un ambient marcats pel nacionalcatolicisme.

De família obrera però de pensament clàssic, Ignasi Garcia Clavel defineix la seva mare com

"una lluitadora i una dona d'empenta". Qualifica el seu pare com un bon home, discret, tímid, i influït per l'ardor religiós de la mare. "El meu pare posava la feina i la bondat", afirma Garcia Clavel, i ma mare era 'remeneta', una mica com jo mateix. Li agradava remenar les cireres, "li agradava mangonejar", i ho feia a casa. Recorda del que li han explicat que a casa seva van amagar una monja, així com casulles i objectes litúrgics en el forat de la xemeneia de la cuina. Era una família marcada per les conviccions catòliques, que els va portar inclús a patir algun registre.

En aquest context de postguerra neix l'Ignasi Garcia Clavel. Es vincula a la parròquia de Crist Rei de La Sagrera, i amb catorze anys entra a formar part de la JIC, la Joventut Independent Catòlica. Un moviment híbrid, que no estava definit per classes, sinó que agrupava oficinistes o gent de botigues. "Tot i que jo era de família humil, no em sentia obrerista", explica Garcia Clavel. Paral·lelament, del 1960 al 1966 treballa a la fàbrica Generos de Punt Rafel, on amb vint-i-un anys és cap d'una secció. Havia deixat d'estudiar perquè no s'hi veia fins que un dia el seu cap li diu que no pot ser que no tingui estudis. Comença a estudiar el Batxillerat Superior a les nits, mentre treballa a la fàbrica nou hores diàries. Fa preuniversitari al Milà i Fontanals i entra a la Universitat per estudiar Filologia. "Fent preuniversitari descobreixo la passió per l'educació", explica, "era més gran que els meus companys d'estudi i em va semblar que l'escola necessitava mestres", es veia educant. I així ho va fer. Mentre estudia la carrera universitària exerceix de professor al Sant Felip Neri fins que el fan director de l'escola, on ho serà durant onze anys, fins al 1984.

Compromís polític

Comença la seva etapa política. Passa uns vuit mesos sent cap del Servei Territorial de Joventut de Barcelona, fins que des del 1985 al 1990 és gerent a l'Institut Català de Joventut. Fa el salt a la política "amb poca convicció", reconeix. Hi havia una inquietud personal per prendre un compromís polític en un moment en què el país es redreçava, però Ignasi Garcia Clavel no veia clar cap partit.

"L'únic clar és que havia de ser un partit d'obediència estricta catalana" i, retornant la confiança que **Enric Puig** li havia ofert amb la gerència de l'Institut Català de Joventut, decideix entrar a Convergència. "Ho vaig fer pensant sobretot en una catalanitat i en una Convergència més socialdemòcrata que no pas en la Convergència d'economia liberal". On sí estava convençut de militar era "en la línia de catalanitat i recuperar el país, i en la línia d'una economia no salvatge". I és que Ignasi Garcia Clavel reconeix que "sempre ha procurat no deslligar la fe del compromís", concepte que va aprendre al Vaticà II, i que el porta a entendre "que no hi ha fe si no hi ha compromís polític, social, o familiar, de tota mena".

Educació i presó

I aquestes conviccions traduïdes en compromís són les que el porten cap a Presons. Quan Ignasi Garcia Clavel era a Joventut, a la Gerència, es va trobar molt interessat en l'educació, vocació sorgida a la seva època de preuniversitari. Però a Joventut només veia expedients i papers. "Havia vingut a servir els joves però no en veia cap", explica. L'any 1985 és l'Any Internacional de la Joventut. En aquell moment les presons a Catalunya tenien una majoria de gent jove, de 16 a 35 anys. Garcia Clavel demana permís

aleshores per dur l'Any de la Joventut també a presons i hi va portar concerts, i és quan descobreix les presons. "Vaig descobrir que Presons anava lligat a Educació, ja que la pena de presó ha d'anar orientada a fer retenció i reinserció, i això va lligat a l'educació, en el sentit més ampli de la paraula". Demana permís aleshores a Enric Puig per anar a fer de voluntari a la presó de joves, uns dies, al barri de la Trinitat. Ho fa durant tres anys, fins que un dia el director general de presons li confessa que vol deixar el càrrec. "Amb qui havies pensat perquè et substitueixi?", li va preguntar innocent Garcia Clavel. "He pensat en tu".

L'any 1990 és nomenat director general de Presons fins al 1999. Nou anys i set mesos, que no van ser fàcils. "Vaig lluitar per la reinserció i també per una altra cosa que a presons s'ha de lluitar sempre, evitar el maltractament als presos, provocat per alguns mals funcionaris en l'ús de la força". Això li va comportar problemes. "Se'm qualificava de tou, de germaneta de la caritat, d'amic dels presos i enemic dels funcionaris".

Garcia Clavel no era un director general d'organigrama, i per això el criticaven. "Jo estava jeràrquicament a dalt, però baixava a baix i deia a tothom que estava obert a veure'ls". Es va passar moltes hores a la presó, solucionant greus problemes, com l'amotinament de seixanta joves a la teulada de la presó als dos mesos d'arribar al càrrec o un altre amotinament amb segrest de funcionari. "No va ser una època fàcil".

Lligar la vida a l'Evangeli

I la fe?, li preguntem, on era a Presons? Ignasi Gracia Clavel sempre ha estat convençut "que la fe és compromís", que volia dir "lligar el màxim que es pogués la vida a l'Evangeli". I per a ell això volia dir "visitar als presos, que és una Benaurança", però només això. "Em semblava que el bon tracte a la gent que té prohibida la lliure circulació, la llibertat, que és la pena més gran, i que no sabem què significa, era obligatori".

En definitiva, "transformar el sistema". I Garcia Clavel ho tenia tan clar que fins i tot qui va ser redactor de la Llei Orgànica Penitenciària que insisteix en la rehabilitació i tractament per canviar les conductes, quan el va anar a saludar a Madrid, es va aixecar, el va abraçar i li va dir "me han dicho que tú eres uno de los pocos que cree en mi ley". Recordar això encara avui l'emociona. "A mi em semblava que aquella llei, amb l'Evangeli i amb el compromís cristià, lligava".

Primer director d'Afers Religiosos de la Generalitat

Després de l'etapa a Presons, passa a ser delegat del govern de la Generalitat a la província de Barcelona. Gener del 2004. Quan l'expresident **Jordi Pujol** visitava les terres barcelonines ell l'acompanyava al cotxe. Un dia van anar a inaugurar una església protestant. S'hi va acostar l'**Àngel Cortès** i el president Pujol es va girar i li va dir a Ignasi Garcia Clavel: "A més de fer de delegat del govern caldrà que t'ocupis de les religions".

El gener del 2004 és nomenat director general d'Afers Religiosos. L'objectiu principal, conèixer les confessions religioses. Va demanar a en **Joan Estruch** que fes una radiografia religiosa de Catalunya, "però no una fotografia fixa, sinó una fotografia fresca, que es pogués anar actualit-

zant". La segona cosa que calia, tenir pressupost, "tothom et demanava ajuda". Ajudes, coneixement, visites i crear una infraestructura mínima. Aquesta va ser la feina iniciada per Ignasi Garcia Clavel.

I d'on venia aquest convenciment pel diàleg interreligiós? "De sempre", reconeix Garcia Clavel, "des del Vaticà II". Es reconeix un home del Vaticà II, que valora totes les confessions religioses i que defensa el dret dels creients a fer pública la fe i fer-la present. "El que jo he fet sempre és valorar-los a tots i considerar que en aquest càrrec d'Afers Religiosos calia que hi hagués una persona amb sensibilitat religiosa". Recorda que no necessàriament implica ser catòlic, "però no entendria gens que posessin un indiferent o un ateu que no tingués cap idea".

La fe, una qüestió per compartir i fer pública

Allunyat de plantejaments polítics que estan a l'ús, com que la fe és una qüestió privada. "No, la fe és una qüestió per compartir i obrir, i els creients tenim dret a fer-la pública i present". Sempre ha cregut que no és el govern qui ha de liderar el diàleg interreligiós, però sí qui l'ha d'afavorir. "El GTER és un intent interessant, que no parla de qüestions dogmàtiques o de quina visió teològica té cadascú, sinó que comparteix des de l'amistat i coneixença mútua".

Des del 2005 és president de la Fundació d'Escoles Parroquials (FEP), nomenat pel cardenal **Lluís Martínez Sistach** i ratificat pel cardenal **Joan Josep Omella**. 18 escoles, 7.000 alumnes i 650 professors. A presons, recorda, intenta que les escoles funcionin, "que hi hagi més mestres, i que tota la presó sigui un centre *mutatis mutandis* educatiu". El que li agrada de la FEP és tornar a poder contactar amb els joves, "encara que tingui 76 anys". Hi és des del 2005 i ho fa voluntàriament, per vocació, com tot el que fa ara. President de la FEP, president del Patronat de Sant Felip Neri, de la Casa de la Misericòrdia de Barcelona... Una vocació que s'allunya i molt del que s'entén per una jubilació tradicional. Però és que a Ignasi Garcia Clavel "jugar a la petanca o viatjar" no l'omple. "Prefereixo cremar els anys que em quedin estant actiu i crec que això em conserva el terrat ben despert".

GLÒRIA BARRETE

Jordi Faulí, nou membre de l'Institut d'Estudis Catalans

L'arquitecte director de la Basílica de la Sagrada Família, **Jordi Faulí**, va ingressar com a membre numerari de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans el 17 de juny. El discurs de recepció va parlar sobre 'La columna d'Antoni Gaudí per a la Sagrada Família: la columna de doble gir helicoidal'. Faulí ha dedicat gran part de la seva trajectòria professional a la construcció del temple i ha demostrat també un profund coneixement teològic sobre el sentit de l'obra de Gaudí. | REDACCIÓ CR

Viqui Molins recull el Reconeixement Emmanuel Mounier 2019

La teresiana Viqui Molins va recollir dijous 16 de maig el Reconeixement Emmanuel Mounier. El guardó que atorga l'Institut Emmanuel Mounier de Catalunya i la Facultat de Filosofia de Catalunya (URL) va reconèixer aquest any la tasca contra l'exclusió social de Viqui Molins i l'abast vital, humà i cultural del servei amb els qui viuen al carrer. En l'acte es va destacar la motivació religiosa de Maria Victòria Molins i el seu testimoni de la fe com a font de felicitat: "La religió si no ens fa feliços, no serveix per a res". | REDACCIÓ CR

Montserrat acull un nou monjo

Diumenge 9 de juny el monjo **Pau (David) Valls** va signar el seu compromís definitiu amb la comunitat benedictina de Montserrat. Nascut a Barcelona el 1962 en el si d'una família cristiana, va treballar com a executiu en dues multinacionals de renom. Però el suposat èxit professional no es veia correspost a nivell de creixement personal. Davant la crisi vital i de valors que va patir va viure una "conversió guaridora". Per al germà Pau Valls, la vida monàstica és "l'opció concreta de viure des de la radicalitat del seguiment del Crist amb fe i esperança, tot practicant la caritat; en l'horitzó, l'entrega de la pròpia vida per amor". | ABADIA DE MONTSERRAT

Sant Joan de La Salle, 300 anys encomanant vida

"No fa 300 que va morir Sant Joan Baptista de La Salle, sinó que fa 300 anys que va començar a encomanar vida. La seva mort va ser l'inici d'un relleu". Així explicava el germà **Josep Canal**, visitador auxiliar de La Salle, el sentit de l'aniversari que es va celebrar dimarts 14 de maig a desenes d'obres educatives arreu del món lasal·lià.

L'acte institucional dels 300 anys es va fer a La Salle Campus Barcelona de la Universitat Ramon Llull. En la celebració es va inaugurar l'escultura commemorativa amb la imatge del fundador de la comunitat de Germans de les Escoles Cristianes, obra de l'artista **Joaquim Camps**. D'una manera més festiva, milers d'alumnes de les 27 escoles de Catalunya també van celebrar el tricentenari del fundador.

Canal va recordar que una de les principals virtuts dels sants "és tenir els ulls oberts, i ell va obrir els ulls per somiar". Un somni centrat en l'accés a l'educació per a tothom que també necessita uns fonaments per fer-se realitat. En el cas de Sant Joan de La Salle, "un fonament és la presència de Déu" i l'altre la comunitat de germans que l'impulsen: "No concebia una escola

sense una comunitat, i avui aquesta comunitat sou els professors". Canal va destacar que precisament el que perseguia el fundador era deixar una comunitat davant d'aquest projecte educatiu, el que n'ha assegurat la seva continuïtat i servei durant més de 300 anys. També va explicar com amb la simple educació teòrica no n'hi ha prou: "No es pot ensenyar el saber sense ensenyar a ser".

El cardenal **Joan Josep Omella** va beneir la nova l'estàtua del fundador i va tancar l'acte. L'arquebisbe de Barcelona va referendar les paraules del germà Canal. "Una educació sense amor no serveix", i menys encara quan la voluntat és formar persones. L'arquebisbe de Barcelona va insistir també en la necessitat de treballar junts amb aquesta finalitat: "Quan ens fem la guerra els uns als altres estem perduts".

Reconeixement a La Salle

L'acte va comptar amb una àmplia presència institucional. En aquest context el rector de la Universitat Ramon Llull, **Josep Maria Garrell**, va demanar que la formació universitària fos "una prioritat per a qualsevol govern". És una garantia "de futur de la nostra societat i de l'Estat del benestar". Garrell també va destacar l'aportació de La Salle com a obra d'Església oberta, integradora i plural, i amb projecció internacional.

Les autoritats convidades a l'acte també van ressaltar la importància de Sant Joan Baptista de La Salle en la història de l'educació, destacant-ne l'herència en forma de valors que segueixen vigents als centres de la xarxa de La Salle.

Josep Maria Santos, director general de La Salle Campus Barcelona – URL, va explicar el paper de guia de l'educador lasal·lià per als seus alumnes: "Un és mestre de l'altre, però no és més que l'altre". **Miquel Àngel Essomba**, comissionat d'Educació, Infància i Joventut, Ajuntament de Barcelona, va reconèixer a La Salle, que "amb la seva missió, testimoni i treball, ha donat uns resultats fecunds que són un orgull per a la ciutat de Barcelona". I, **Mercè Chacón**, directora general de Planificació Directora General de Planificació en l'Àmbit d'Universitats i Recerca, Generalitat de Catalunya, va "celebrar la contribució de La Salle per a formar persones amb valors ètics".

L'acte, a més de la família lasal·liana, també va comptar amb la presència l'exalcalde de Barcelona, **Xavier Trias**, el president del Districte de Sarrià-Sant Gervasi, **Jordi Martí**, i els consols de països amb forta presència de La Salle, com Equador, Hondures, Hongria, Mèxic, Perú o Burkina Faso.

REDACCIÓ CR / LA SALLE-URL

"Les cases dels claretians a Colòmbia reactiven el procés de pau"

Marcial Gamboa treballa pel diàleg i la reconciliació i dona suport als familiars de desapareguts pel conflicte armat que ha viscut durant més de cinquanta anys el seu país. Té 45 anys i és missioner claretià a la parròquia de Nuestra Señora del Carmen Tumaco-Nariño, a la província de Colòmbia-Equador i de Colòmbia-Veneçuela.

Gamboa va visitar Barcelona el mes de maig convidat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. La seva estada a Catalunya va servir per fer intercanvi amb temes de memòria històrica. I també hi reconeix una esperança: "que algú ens escolti més enllà". Explica que tenen sis milions d'hectàrees entregades pel govern a l'explotació minera de les multinacionals. Mentre els uns alimenten un model destructiu, els claretians promouen la vida i l'economia solidària, des de la proximitat i el respecte a la natura i en defensa dels drets humans.

Colòmbia signa un acord de pau fa dos anys i mig, però es fa un referèndum amb la població civil i l'acord no s'aprova. On són ara?

Els colombians no vam referendar l'acord de pau. No vam ser capaços de passar aquest llin-

dar en l'elecció popular. Eren més els que volien la guerra que els que vam donar suport al no a la guerra. Seguim lluitant perquè sigui el senat qui aprovi tot el que es va signar i que es compleixin els acords. En el marc de l'acord, Colòmbia està dient al món: "No volem l'explotació".

De què viu la població a la regió?

Del plàtan, de la yuca, de sembrar l'arròs i el blat, de la pesca com a opció artesanal. D'això viu el camperol a la regió del Choco del Pacífic i de l'Atlàntic. I en algunes zones vivim de la mineria artesanal. Durant més de quatre-cents anys hem treballat i no hem afectat el medi ambient, l'hem conservat.

En aquest sentit, consideren l'encíclica Laudato si' del papa Francesc una veu que ajuda a denunciar la situació?

Com a Església el desafiament és difondre l'encíclica del papa Francesc. Com aprendre a viure enmig del conflicte i enmig d'una pobresa material? Perquè... som rics espiritualment! Som homes i dones que portem la Bíblia als cants, als ritmes, a la dansa, a la poesia. D'això vivim alegres, construïm la nostra pròpia dinàmica que ens converteixen en vida. Però, ¿quantes vegades els nostres senadors i presidents han legislat a favor d'altres que no tenen a veure amb el territori...? Aquí el risc.

Del que va signar el govern colombià, per exemple, no s'ha acomplert l'acord pel que fa a la Unitat per a la Recerca de Persones Desaparegudes.

No s'ha complert en la Unitat de Recerca ni en els acords de producció. No hi va haver una proposta clara pels guerrillers, més que complir els sis-cents mil pesos en una targeta bancària, l'espai o l'alimentació. Ben poques les propostes socials o educatives. Això genera una porta tancada per a la guerrilla. I pel govern, molt més tancada: si vol acabar amb tot, diu "jo no vaig signar-ho, va ser l'anterior govern". Però és un acord de país, no d'un polític particular. De 8.000 guerrillers, en tenen la condició un centenar. Són els que van passar al senat com a partits polítics o han aspirat a algun espai territorial. És molt greu que a molts d'ells ja van començar a assassinar-los. El mateix exèrcit assassina guerrillers. I no se sap com, apareix mort un comandant en una base militar.

La violència a Colòmbia és encara avui a l'ordre del dia.

És altíssima. La violència a Colòmbia seguirà sent altíssima. Ahir em van notificar de l'assassinat d'un municipal de Nariño a Sandoná, de dos companys més a la zona regional del Pacífic... Fa deu o dotze dies van disparar un altre guerriller quan sortia de la seva finca a comprar pa al poble. Aquestes coses continuen sent molt greus.

Quin és el paper de l'Església en el conflicte?

Com a Església central, la Conferència Episcopal ha assumit el desafiament de visibilitzar la realitat. Han sigut propers especialment a la Comissió de conciliació. En el procés de pau, l'Església catòlica ha estat un pèl callada com a conferència episcopal. Però diverses diòcesis, com les del Pacífic, hem sigut molt actives. A favor d'acollir, visibilitzar, oferir espais, acollir persones que arribaven, promoure camps de reunions, ser assequibles a que els guerrillers no sentissin sols, batejar nens de la guerrilla,

fer primeres comunions... Ajuntem la població amb la guerrilla perquè no sentin que ells són uns i nosaltres som uns altres. En alguna zona hi va haver un treball molt bonic. I alguns bisbes van ser molt propers com a Església.

I en el cas dels claretians?

La congregació fa setanta anys que són a Río Sucio, un municipi d'uns 28.000 habitants al nord-est de Colòmbia. Com a Església seguim caminant amb el poble, treballant amb aquest poble, dormint amb aquest poble, despertant amb aquest poble.

Quan un s'implica a favor d'aquesta trobada i diàleg corre un risc.

En aquest context, tots els que hi som, estem en risc de mort. Per traïció o per acció. Pot ser que els mateixos a qui acompanyes et traeixin, una mala frase et pot afectar, pot ser que estiguis en una reunió equivocada, que siguis l'informant encara que no hagis informat, o que en aquella reunió estiguin buscant algú i siguis tu qui caigui. Participar en una reunió en aquests espais implica arriscar la vida.

Això com ho viu internament?

Dono gràcies a Déu! Hi hem estat com a Església, com a missioners claretians. Penso que la força del **pare Claret** ens segueix donant suport. No sé fins quan. He vist caure molta gent al meu voltant. Vaig sortir de Tumaco cap a una parròquia on paramilitars i guerrilla són una altra cosa. I el que m'hi trobo és molt més fort. Ara soc amb els paramilitars i no sé què estaran pensant de la meva feina, de la meva capacitat d'informar o desinformar. Qualsevol cosa és susceptible de convertir-se en informació o en deformació. Poden prendre coses que jo he dit i que ells no volen que se sàpiga. I quan ho dic, pot ser molt creïble. Quan estava a Tumaco i tenia allà mateix a la guerrilla, els grups armats, no vaig sentir aquesta gravetat; però sí que he tingut por perquè he vist caure persones que col·laboraven amb nosaltres, joves, adults... He vist morts per participar en una reunió o com l'exèrcit va retenir a la junta d'acció comunal... No saps fins on arribaràs.

En paral·lel al treball a favor del diàleg i la pau, els claretians també us heu implicat en la recerca de desapareguts. Com és el vincle amb les associacions de recerca de desapareguts?

La comissió de Justícia i Pau de la nostra parròquia ha sigut de les primeres a promoure-ho. Des dels missioners claretians hem iniciat una associació de desapareguts, l'hem anat vinculant als processos institucionals. Ara a Río Sucio treballem per vincular-la a la institucionalitat. Per exemple, amb la Creu Roja CICR o amb la defensoria del poble, perquè conegui bé el procés i s'articuli. Els claretians ajudem a visibilitzar els desapareguts en el departament del Choco.

Els familiars tenen por a l'hora de denunciar desaparicions?

Sí, però ara ho estem promovent a tot risc i a tot gas. Sabem que els qui els van fer desaparèixer són els paramilitars del territori. Ens toca assumir fins on ens deixin. Si els paramilitars diuen que no toquem aquest tema, és impossible que se solucioni. Si ens diuen que continuem el nostre treball com a organització, continuarem. I el timó perquè no tinguin

tanta por és la feina que fem els claretians des de la parròquia. Fem que les nostres cases siguin un espai de reactivació del procés de pau.

Què hi trobem, al voltant de la parròquia de Nuestra Señora del Carmen del Río Sucio?

A la parròquia promovem la catequesi, els drets humans, la pastoral juvenil, la pastoral vocacional, tenim una comissió ètnica a favor dels pobles indígenes, el poble negre, el treball amb els chilano-mestissos, acompanyem les organitzacions socials del territori, promovem l'economia solidària i alternativa, que dones i homes generin una economia que els permeti tenir recursos en una regió dèbil... Hi ha moltes activitats entorn a la vida. Una activitat que compartim amb les germanes de la Presentació.

On posa l'esperança?

Sempre tinc l'esperança en Déu, ell dirà fins on arribem. Més que en el meu treball, és confiar que Déu ens acompanya. Enmig del conflicte un no té armes per defensar-se, més que la discussió. Com a missioner, es tracta de seguir confiant en la protecció i l'esperit del pare Claret, que ens il·lumini, que no caiguem en l'error! He crescut al voltant de l'Església catòlica. Pares, avis, tiets, tots hi eren, va ser punt d'unió i em van transmetre aquesta identitat. M'he format professionalment en processos organitzatius. L'Evangeli també es transmet des d'aquesta experiència viva, del poble. Quan camines amb el poble, això pot ajudar a que tingui més vida, no deixar-lo sol, ser part del que necessita la gent.

LAURA MOR

Benedicció del nou columbari a la parròquia de Viladecans

La parròquia Mare de Déu de Montserrat de Viladecans va inaugurar i beneir diumenge 2 de juny el seu nou espai de columbaris. L'objectiu d'aquest nou espai sagrat és recuperar la tradició eclesiàstica d'acollir les cendres dels difunts en un lloc sagrat. Ubicat al costat dret de la nau central, el columbari busca ajudar a conservar el record i la pregària dels familiars i de la comunitat cristiana. La seva situació en el centre de població facilita les visites dels familiars i dels feligresos. | CORAL MEMORIAL

Renovació del consell de *Missa Dominical*

S'han incorporat a l'equip de redacció: Alberto Para, diaca, director del secretariat diocesà de catequesi de l'arquebisbat de Barcelona i estudiant de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona; Emili Villegas, prevere del bisbat d'Urgell, llicenciat en litúrgia per l'Institut Sant Anselm de Roma; Carles Cahuana, prevere i secretari general del bisbat de Terrassa; i David Álvarez, prevere del bisbat de Barcelona i formador del Seminari. La resta de l'equip està format per Xavier Aymerich (director), Miquel Álvarez, Jaume Fontbona, Lluís Prat, Josep Teixidó, Josep Maria Romaguera, Francesc Romeu i Mercè Solé. | CPL

Barcelona homenatja Arcadi Oliveres pels 50 anys de defensa de la justícia social

L'activista va rebre dijous 6 de juny la medalla al Mèrit Cívic de la ciutat. En agrair el premi, va fer referència als múltiples mostres de desobediència civil que ha viscut la ciutat de Barcelona. Va recordar des de la vaga dels tramvies de 1959, fins a la creació del primer sindicat d'estudiants, les manifestacions massives contra la guerra d'Iraq, el tancament d'immigrants a les esglésies de Barcelona al 2001, el naixement de la PAH, o recentment, l'1 d'octubre. Oliveres també va tenir un record per als presos i els exiliats, a qui va enviat un missatge d'afecte i solidaritat. | AJUNTAMENT DE BARCELONA/CR

Bisbe de Lleida: "No demanaré mai l'ajuda dels bisbes catalans en el litigi de l'art"

Un conflicte entre dos bisbats. En aquest terreny vol acotar bisbe de Lleida el litigi per les obres d'art de Lleida que reclama Barbastre des de la divisió del bisbat de 1995. En una trobada amb periodistes el dijous 30 de maig, el bisbe **Salvador Giménez** va explicar com viu el conflicte i diu que no li agrada "que tots els bisbes d'Aragó pensin que hi ha una humiliació del poble aragonès; són unes expressions que a mi en l'Església em desagraden". Per aquest motiu deia: "Agraeixo que no estiguem tots els bisbes catalans en corporació a favor o en contra d'una postura en aquest litigi". "Si dic això dels bisbes aragonesos, no demanaré mai l'ajuda de tots els bisbes catalans perquè defensin el que toca", va explicar. El bisbe de Lleida remarcava que "no m'agrada que sigui una batalla entre Aragó i Catalunya, i no el que realment és: un litigi entre dues diòcesis".

Salvador Giménez va convocar els periodistes coincidint amb la Jornada anual de les Comunicacions Socials amb una agenda oberta de preguntes i que es van centrar principalment en el litigi de les obres de la Franja. Esgotada la via canònica, el bisbe de Barbastre-Montsó, **Ángel Pérez**, va demandar per la via civil el bisbe de Lleida i va provocar que els dos bisbes declaressin davant del jutge el passat 16 de maig. Pérez va arribar a argumentar que no entenia que no tornessin a Aragó "111 obres, per una Catalunya que ja en té tantíssimes".

Un litigi que ha arrossegat als bisbes **Ciuraneta**, **Salinas** i **Piris**, i que també va viure **Omella** quan era bisbe de Barbastre. I un litigi que en 25 anys no s'ha resolt per la via canònica, perquè la llei catalana de patrimoni no permet executar els decrets de la Santa Seu. Giménez va recordar que ell i tots els seus antecessors estan subjectes a la llei civil. I que encara que el bisbat sortís del Consorci del Museu, com li va demanar el bisbe de Barbastre, "tampoc po-

dia tornar les obres perquè no tenim un camió, ni la clau del Museu per emportar-me-les: no tinc ni capacitat, ni competència per fer-ho".

"Ho veuré en una casa per a vells"

De tots els bisbes que han carregat amb aquest afer, des que Giménez va arribar a Lleida el 2015, és el que l'havia patit menys: "Havia quedat com adormit". Ara, la via civil sembla que se la pren amb tranquil·litat. Quan arribi la sentencia "s'estudiarà" i no descarta un recorregut de recursos que duri "8 o 10 anys". Quan s'acabi, "jo ja ho veuré al diari assegut en una casa sacerdotal per a vells". L'actual bisbe de Lleida, davant la demanda de Barbastre, creu que "per responsabilitat he de presentar tota la documentació que tenim i que sigui el jutge qui determini de qui són les obres i on han d'estar".

Per això, en el judici Lleida va presentar tots els documents que demostren les permutes, donacions i compres de 83 obres que va fer el bisbe **Joaquim Messeguer** per crear el Museu Diocesà a finals del segle XIX. Una documentació que "els pèrits i tècnics del Museu em diuen que el Vaticà no va valorar en el seu moment". Fet això, el bisbe va reclamar que no hi hagi "cap interès ni d'uns ni altres de fer-nos mal, ni d'anar pleitejant". Per això, explicava que "em molesta perquè no és la tasca fonamental d'un bisbe, que ha d'actuar de defensor d'unes obres d'art enlloc d'estar centrat en el gran tema que és l'evangelització".

Comissió catalana per les víctimes d'abusos

En la trobada amb periodistes Giménez també es va referir a les denúncies d'abusos de menors. Va posar l'accent en la credibilitat de les víctimes i que "són el primer". "Demanar perdó és molt senzill: el que cal es prendre mesures perquè no es produeixin", va assegurar. Tot i no haver tingut cap denúncia al bisbat, va explicar que a Lleida aplicaran totes les noves normatives que ha dictat el papa **Francesc**. També que "voldria una comissió d'atenció a les víctimes de les deu diòcesis catalanes i no una de cada bisbat".

Alhora, el bisbe de Lleida va exposar que "és injust que se centri tot en els casos de l'Església" i que es faci una "acusació general" contra el clergat i els religiosos: "Hi ha acusacions contra un germà marista de Lleida, però quants centenars de maristes han dedicat la seva vida a l'educació?"

L'horari de misses al mòbil

Coincidint amb la Jornada de la Comunicacions Socials que cada any convoca l'Església, el bisbat de Lleida va anunciar que posarà en marxa una nova web. La pàgina estarà totalment adaptada a mòbils i tauletes. Entre altres novetats comptarà amb un servei per cercar horaris de missa. **Marta Mas**, de la secretaria del bisbat de Lleida, va explicar que és un dels serveis més utilitzats del web del bisbat i que per això han implantat un nou sistema de recerca més accessible per hores i poblacions. El bisbe de Lleida va assenyalar l'interès que exposa el papa Francesc en el missatge d'aquest any per una experiència més humanitzadora a les xarxes social. Salvador Giménez també hi dedica la carta setmanal d'aquest diumenge. El bisbe va destacar el treball que es realitza des de la delegació de mitjans de comunicació i el voluntariat que fa possible un programa de ràdio setmanal que s'emet en diverses emissores locals

JORDI LLISTERRI

Contra els incendis forestals, cap foguera, cap cigarreta, cap descuit.

Si oblidem la història, es tornarà a repetir.
Al bosc i en zones properes, recorda-ho: no hi llencis burilles ni deixalles, no hi encenguis coets, no hi deixis restes de treballs forestals i no hi facis barbacoes.

#ElFocNoSoblida

incendis.gencat.cat

Diputació Barcelona | #DibaOberta

112 emergències

Generalitat de Catalunya

7,5 Milions de futurs

Sempre ens quedarà Bordeus

PER ELOI ARAN SALA

«J'ai choisi d'habiter la maison de Dieu»

D'acord, la famosa frase que la pel·lícula Casablanca posa en llavis de Humphrey Bogart és «sempre ens quedarà París», però valgui com excusa el canvi de localitat francesa per parlar dels "arkhetopos", els llocs fundacionals, de les relacions personals o institucionals. Per què canviar Bordeus per París, coneguda com "la ciutat de l'amor"? No hi sortim perdent? Bé, el cas és que el passat divendres 17 de maig, dins de l'octava de la festivitat de Santa Joana, va tenir lloc un acte de recepció i pregària per la finalització de la primera fase de la reforma de l'església de la Companyia de Maria, un orde religiosa popularment conegut a Catalunya com "monges de l'ensenyança", a Bordeus, que té tot el sentit del món perquè és el seu lloc fundacional.

L'actual església de la Companyia de Maria va ser consagrada el 1827. Anteriorment hi havia hagut una església del s. XVII en el primer convent-escola de l'orde però, després de la Revolució Francesa, aquest temple va ser assignat a la comunitat protestant, mentre que la resta del convent va passar a ser un equipament de caràcter militar. Aquesta impossibilitat de retorn

a la casa primitiva va esperonar a les monges de l'ensenyança a cercar una nova ubicació pel mausoleu i les despulles de la seva fundadora en l'església que ha estat objecte de reforma.

Per què reformar una església que, malgrat ser llegida com una gran sala d'estil neoclàssic, era prou "correcta"? Penso que la resposta la trobem força anys enrere, concretament en el decret ***Perfectae Caritatis*** del Papa Pau VI (1965), on es deia: «L'adequada adaptació i renovació de la vida religiosa **comprèn alhora el continu retorn a les fonts** de tota vida cristiana **i en la inspiració originària dels Instituts**». I concretava encara: «Redunda en bé mateix de l'Església el que tots els instituts tinguin el seu caràcter i fi propis. Per tant, **han de conèixer-se i conservar-se amb fidelitat l'esperit i els propòsits dels Fundadors**, el mateix que les sanes tradicions, doncs, tot això constitueix el patrimoni de cada un dels instituts.»

Aquesta invitació a redescobrir les pròpies fonts de cada institut religiós és un convit a tornar al lloc de la primera trobada, a la força del vector vocacional, encara que aquest s'hagi transformat ja en un amor institucionalitzat, formant una família religiosa. Aquesta crida a tornar als orígens de la relació, especialment de la relació amb el Déu que allibera i dona vida, no és estranya a la tradició bíblica. Per això ens trobem amb la imatge del desert com a lloc de trobada, lloc on fer callar els rumors i posar-se a l'escolta, com van fer els pares del desert o els mateixos profetes: «Vés i parla a la ciutat de Jerusalem; crida perquè ho senti bé: 'Això diu el Senyor! Recordo que quan eres jove, m'eres fidel; que quan et vaig fer la meva dona,m'estimaves i em vas seguir a través del desert, terra on res es conrea.'» (Jer 2,2)

A resultes del que s'ha exposat, apareix el marc d'interpretació de la reforma de l'església de la Companyia de Maria a Bordeus: tornar a les fonts i inspiració originària de l'institut per expressar-la amb un llenguatge contemporani; idea de projecte que es concreta, de forma obligada, en un retorn al desert interior de Santa Joana de Lestonnac que es va anomenar "la nit del Cister", quan Joana de Lestonnac no pot seguir la seva acabada d'iniciar vocació a la vida religiosa al convent cistercenc de Tolosa per motius de salut i es pregunta què pot fer per donar continuïtat i actualitat a la crida de Déu. Aquest pas de la foscor a la llum, que culmina amb la creació d'un nou institut que fusiona la vida contemplativa i l'educativa, és interioritzat i treballat per Joana de Lestonnac en el seu retir a La Mothe.

La primera fase de la reforma de l'església de Lestonnac a Bordeus ha limitat el seu àmbit d'actuació a l'actualització d'instal·lacions i al tractament de la pell perimetral de la nau de l'església. La composició de la reforma de l'espai interior respon al tradicional diàleg vertical de terra-cel que trobem en la majoria dels temples i obres de caràcter sacre. Per això s'ha disposat un primer nivell a la base dels paraments que respon a l'evocació del bosc de la Mothe; aquesta referència s'aconsegueix amb el treball de perfils de fusta de diferents mides disposats segons un patró de repetició variable. Aquesta nova pell de fusta transcorre de forma gairebé ininterrompuda al llarg de l'església i incorpora accessos secundaris i espais tècnics. També en aquest primer nivell "terrenal" apareix incorporat en la composició de perfils de fusta a la part esquerra, un mural pictòric de la germana dominica **Brigitte Loire**, que representa el pas de la foscor a la llum en la "Nit del Císter" de Santa Joana.

Referent a la planta i el sòl, s'ha procedit un doble ús de material: petri a la nau i de fusta a la zona de presbiteri, el qual s'ha ampliat per avançar la seu, l'ambó i l'altar segons la proposta per a la segona fase del projecte, quan es pugui disposar de l'espai de l'actual arxiu per a la nova ubicació del panteó de Santa Joana de Lestonnac, a manera de capella lateral.

El mobiliari litúrgic s'ha dissenyat en referència al text bíblic de la teofania de Moisès (Ex 3), és a dir, prenent la imatge de la bardissa ardent on "Aquell qui és" es comunica per alliberar el seu poble de la mateixa manera que Crist es comunica avui a través de la Paraula i l'Eucaristia. Per això, trobem una altra vegada les escairades de fusta intercalades amb platines metàl·liques que suggereixen el foc.

En un segon nivell, destacant per la seva claredat en referència a l'àmbit transcendent, es disposa un envà corregut superior despenjat respecte el mur original en dues de les quatre cares del recinte. Aquesta intervenció permet llegir l'espai com a "viarany o camí espiritual"; al mateix temps, facilita la il·luminació de la pintura inferior i serveix de pantalla per reflectir la llum natural provinent dels finestrals superiors del costat oposat.

Presidint el mur tester en aquest envà perimetral, es disposa la imatge de "La Mare de Déu del bressol", tan estimada per la Companyia de Maria per ser la imatge que presidia la façana del primer temple de l'orde religiós, abans de la Revolució Francesa. La imatge té de fons el mateix acabat de fusta que trobem al terra del presbiteri, la qual cosa fa referència a aquesta realitat terrenal que, amb Maria, és assumida en l'àmbit d'allò celeste.

Aquest fons, que buida l'envà per poder disposar la imatge, s'obre de forma asimètrica cap als finestrals superiors, perquè la imatge tingui llum i com a metàfora de com Maria és aquella persona que és presa com referència de "escolta de la Paraula". No podia ser d'altra manera si es vol respondre al lema propi de la institució religiosa, "ompliu el vostre nom", Companyia de Maria.

Trencant l'horitzontalitat d'aquesta doble lectura terra-cel de l'espai, apareixen tan sols en el costat dret les lluminàries suspeses verticals que, a manera de torxa, ens remeten pel seu ritme a l'apreciada Festa de la Presentació de la Mare de Déu al Temple, caracteritzada per una processó de candeles al temple.

En definitiva, l'operació de reforma ha facilitat que l'espai contingui i posi en valor el relat d'allò que la pròpia institució religiosa és i vol ser per al nostre món, tal com demanava el Concili Vaticà II. Per això, el despatx T113-Taller d'arquitectura va presentar aquesta experiència a la sessió del Seminari de Patrimoni Sacre de la Fundació Joan Maragall del 3 de juny, sobre "Reformes d'espais fundacionals. Com donar visibilitat als carismes"; on van comptar també amb la comunicació "Champagnat sense Champagnat", de l'arquitecte **Joan Puig-Pey**, sobre la rehabilitació integral de la casa fundacional del institut dels germans maristes: **Notre Dame de l'Hermitage**.

ELOI ARAN

22 d'agost: Dia Internacional de les Víctimes de Violència per Motius Religiosos

L'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar el 28 de maig una resolució que proclama el 22 d'agost com a Dia Internacional de Commemoració de les Víctimes de Violència per Motius Religiosos o de Creences. Sorgeix de la preocupació per l'augment d'actes d'intolerància i violència basats en la religió o les creences que es cometen contra les persones, incloses les pertanyents a comunitats religioses i minories religioses d'arreu del món, i pel creixent nombre i intensitat d'aquests incidents, sovint criminals i d'àmbit internacional. | GENERALITAT DE CATALUNYA

"la Caixa" i la Fundación Secretariado Gitano impulsen la inclusió social

El director general de la Fundació Bancària "la Caixa", **Jaume Giró**, i el director general de la Fundación Secretariado Gitano, **Isidro Rodríguez**, han signat aquesta setmana un conveni de col·laboració per impulsar actuacions socials al voltant de la promoció de la convivència ciutadana intercultural, l'atenció a la infància en risc d'exclusió social i el foment de l'ocupació entre col·lectius amb dificultats. També s'ha presentat al Palau Macaya l'obra *Família gitana*, del pintor català **Joan Martí**, símbol del compromís de l'Obra Social "la Caixa" amb la comunitat gitana. | LA CAIXA

"Església pel Treball Decent" comparteix amb l'OIT la necessitat de prioritzar les persones

La iniciativa Església pel Treball Decent (ETD) defensa la necessitat de posar a les persones en el centre de totes les prioritats, tal com subratlla en l'informe 'Treballar per a un futur més prometedor' de la Comissió Mundial sobre el futur del Treball. Un document que serà debatut en les sessions de l'assemblea del Centenari que l'Organització Internacional del Treball (OIT) celebra a Ginebra del 10 al 21 de juny i a la qual assisteixen 5.000 persones delegades. | JUSTÍCIA I PAU

Claret publica 'Laudato si' i grans ciutats' de Martínez Sistach

Hi ha tres grans qüestions que incideixen en la vida a les ciutats, i directament o indirectament en la vida de tots els habitants del nostre planeta: l'aigua potable, la qualitat de l'aire i el constant augment dels residus. Només la ciutat de Barcelona ocasiona anualment 806.650 tones d'escombraries. Són alguns dels elements que aborda el llibre *Laudato si' i grans ciutats*, del cardenal **Lluís Martínez Sistach** i que l'Editorial Claret acaba de publicar en català. | CLARET

Més de 300 professors participen a la III Jornada d'Innovació Pedagògica de Baula

Conèixer les darreres tendències educatives. Aquest va ser l'objectiu central de la trobada sobre Innovació Pedagògica que Baula va celebrar dissabte 25 de maig al Paranimf de la Universitat de Barcelona. Docents de les diferents etapes educatives van escoltar les conferències 'El segle XXI i la gamificació', a càrrec de **Christian Negre**; 'Una educació amb cervell i cor', a càrrec de **Jesús C. Guillén**; 'Espais amb sentit', a càrrec de **Siro López**; i del 'Somriure del coneixement. De l'aprendre a aprendre a l'aprendre a saber', a càrrec de **José Antonio Fernández Bravo**. | BAULA

La parròquia de Sant Julià de Lòria a Andorra es renova amb un mosaic de Marko Rupnik

La parròquia de Sant Julià de Lòria està enllestint les obres de remodelació del temple de Sant Julià i Sant Germà amb la instal·lació d'un gran mosaic en el presbiteri i capelles laterals, obra del jesuïta d'origen eslovè, **Marko Ivan Rupnik**, coincidint amb el 20è aniversari de la coronació de la Mare de Déu de Canòlich, que es va celebrar aquest dissabte 25 de maig, dia del tradicional aplec al Santuari de Canòlich. | BISBAT D'URGELL

Un cardenal trenca un precinte policial per tornar la llum a un edifici ocupat per 450 sensesostre
Dl, 13/05/2019 | ARA

Càritas Girona detecta més famílies acollides per altres o que ocupen cases
Dc, 15/05/2019 | Diari de Girona

Lleida defensa i constata la propietat de 83 de les 111 obres que exigeix Aragó
Dv, 17/05/2019 | Segre

L'església romànica de Sant Joan de Boí també tindrà màping
Dg, 19/05/2019 | Segre

Els pelegrins estrangers procedents del món jesuític mantenen viu el Camí Ignasià
Dv, 07/06/2019 | Regió 7

Arrels Lleida denuncia la falta d'ajuts als temporers
Dj, 30/05/2019 | Segre

'Feina amb Cor' de Càritas Barcelona ha ajudat a trobar feina a 4.000 persones des del 2013
Dl, 27/05/2019 | El PuntAvui

La diòcesi d'Urgell podrà rebre almoines a través del telèfon mòbil
Dv, 07/06/2019 | Nació Digital

La Sagrada Família
@sagradafamilia

#Gaudí va dir que la façana de la Passió havia de ser «dura, pelada, com feta d'ossos» i va deixar molt ben definit com havia de ser, tant des del punt de vista arquitectònic com de distribució i continguts dels grups escultòrics.

9:28 · 29 maig 19 · Twitter Web Client

La Salle Catalunya
@LaSalleCat

El Papa ens diu us heu "d'adaptar a les situacions concretes dels diferents contextos, i això implica també un esforç de fidelitat als orígens, perquè l'estil propi de la vostra Família pugui seguir responent a les expectatives de la gent ".
P. Francesc, Audiencia a La Salle.

7:04 · 17 maig 19 · Twitter for iPad

Papa Francesc
@PapaFrancesc

.@Pontifex: "A la vida hi ha creus, hi ha moments difícils. Però en aquests moments difícils se sent com l'Esperit Sant ens ajuda a tirar endavant i a superar les dificultats" #SantaMarta

10:09 · 29 maig 19 · Twitter for iPhone

Papa Francesc
@PapaFrancesc

"El discerniment comunitari consisteix en veure la realitat amb els ulls de Déu" dlvr.it/R6X9JT

11:49 · 13 juny 19 · dlvr.it

Obs Blanquerna
@ObsBlanquerna

Al Palau de la Generalitat amb la @FJoanMaragall, el Pare Abat de Montserrat i el President @QuimTorraiPla per homenatjar el gran #LluísDuch. S'hi presenta el número de @QVidaCristiana sobre el pensador. Llegim #Duch, emparaulem el món.

Tu i 9 més

10:33 · 06 juny 19 des de Plaça de Sant Jaume · Twitter for iPhone

MCECC
@esplaisMCECC

Abans de tancar les jornades, Alícia Guionet de @MigraStudium ha fet una sessió sobre diàleg interreligiós on han aprofundit en el cristianisme, budisme, judaisme i islamisme. #SomMoviment #esplaisMCECC

Fundació Pere Tarrés i 2 més

15:40 · 11 juny 19 · Twitter for Android

OH Aragón-San Rafael
@OHSanJuandeDios

Nuevo encuentro formativo "Vivir y compartir la #espiritualidad juandediana" para nuestros profesionales como propuesta de contacto personal con la #espiritualidad que define el modelo asistencial de nuestra institución.
👉ow.ly/2gRf50uDQky
#sanjuandedios #santjoandedeu

Traduir el tuit

10:55 · 14 juny 19 · Hootsuite Inc

EscolaniaMontserrat
@EscolaniaMont

En la solemnitat de l'Ascensió, ha estat bonic participar en la celebració litúrgica de la comunitat que ens ha acollit a Nürnberg. Ens separa la distància però ens uneix la mateixa fe. Gràcies per l'acollida!

15:20 · 30 maig 19 des de Hepberg, Deutschland · Twitter for iPad

Catalunya Religió
@catreligio

Avui a l'assemblea de l'AMIC. Fent xarxa amb les #publicacions i digitals catalans. amic.media

11:28 · 14 juny 19 · Twitter for Android

Escoles FEDAC
@EscolesFEDAC

La formació de #tutores en #7H continua sembrant líders #xerpes #avuixdemà projecte #LiderenMi #lideratgeS @La_MarisaM @albaserrat @ModestJou

23:17 · 06 juny 19 · Twitter for iPhone

Escola Pia Catalunya
@escolapiacat

"Sempre hi ha un troç de CEL blau..." @aburgaya secretari general ens fa cantar plegats per recordar que... #festadelesarts #apreniconviu

19:14 · 09 juny 19 · Twitter Web App

EscolaniaMontserrat
@EscolaniaMont

En la solemnitat de l'Ascensió, ha estat bonic participar en la celebració litúrgica de la comunitat que ens ha acollit a Nürnberg. Ens separa la distància però ens uneix la mateixa fe. Gràcies per l'acollida!

15:20 · 30 maig 19 des de Hepberg, Deutschland · Twitter for iPad

Claretians Catalunya
@ClaretiansCat

Dediquem la pregària del vespre al #DiaMundialDelMediAmbient. Els claretians ens sumem a l'Església universal, que entén la vida i els recursos naturals com un do rebut que requereix d'una custòdia responsable #ODS #LaudatoSi

23:29 · 05 juny 19 des de Espanya · Twitter Web Client

CATALUNYA RELIGIÓ

Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat | Edició mensual impresa de distribució gratuïta.

Director: Jordi Llisterri i Boix. **Edició paper:** Laura Mor. **Redacció:** Glòria Barrete, Ignasi Escudero i Laura Mor. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat
Publicitat: comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

ENTITATS COL·LABORADORES

ISSN: 2604-7004. Dipòsit legal: B5112-2019. Imprès a Imprintsa, a Sant Fruitós de Bages. Publicació auditada per OJD.